

ЗМІСТ

ВСТУП	2
1. ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ	4
2. АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ	6
3. ЗАКОНОПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ	9
4. ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ	23
5. ПРАВОВА ТА КОНСУЛЬТАТИВНА ДОПОМОГА	49
6. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД	50
7. ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА	55
8. СПРИЯННЯ МІСЦЕВОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ	61
9. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ	64
10. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ	67
ФУТБОЛ: 10 РОКІВ ЗБІРНИЙ КОМАНДІ УКРАЇНСЬКИХ МЕРІВ	74

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

Асоціація міст України (АМУ) – це найавторитетніша в Україні недержавна організація, що представляє позицію та захищає права місцевого самоврядування. АМУ була створена у 1992 році.

Асоціація міст України має статус Всеукраїнської відповідно до Закону України «Про асоціації органів місцевого самоврядування».

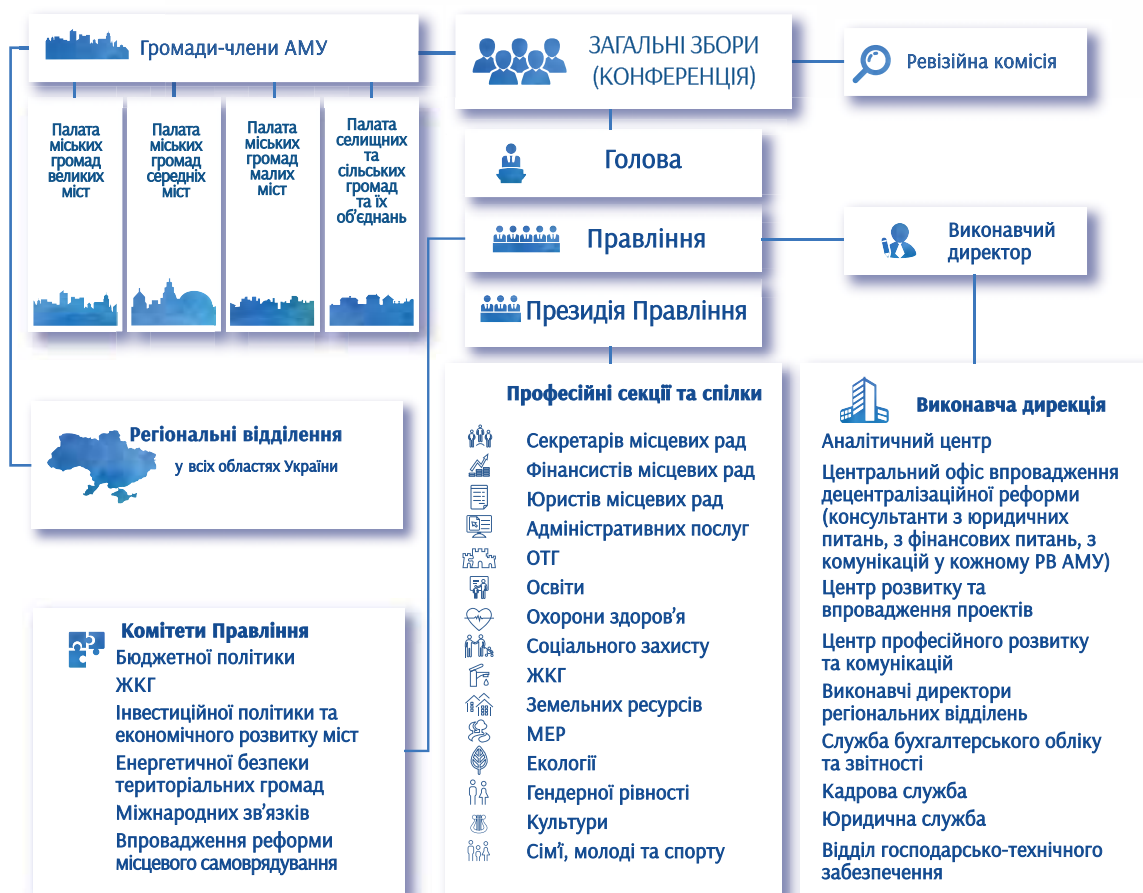
Голова Асоціації міст України
Київський міський голова
Віталій Кличко

Виконавчий директор
Асоціації міст України
Олександр Слобожан

СТРУКТУРА АМУ

2018

ДІЯЛЬНІСТЬ АМУ

АМУ представляє та відстоює інтереси місцевого самоврядування в політичному діалозі на центральному та регіональному рівнях

Представники АМУ взяли участь у:

46 засіданнях Уряду

93 засіданнях Урядових комітетів

89 засіданнях парламентських Комітетів

АМУ подала до центральних органів влади:

51 звернення на захист інтересів громад

549 пропозицій з вирішення проблемних питань ОМС

АМУ провела **34** регіональні платформи

з політичного діалогу у сфері місцевого самоврядування за участі **54** народних депутатів

Прийнято **179 урядових рішень**, що позитивно впливають на розвиток місцевого самоврядування, сприяють процесу децентралізації та посиленню спроможності громад

Прийнято **2 закони**: про приєднання громад до міст обласного значення, про запровадження електронного квитка на громадському транспорті

Завдяки діям АМУ у бюджетному процесі загалом на 2019 рік для всіх територіальних громад залучено додатковий ресурс в обсязі **44,6 млрд грн**

40 загальнонаціональних заходів: День Діалогу, Форуми, Секції, конференції

250 регіональних заходів – платформи, семінари, практикуми

1712 заходів в РВ АМУ для **31700** представників ОМС

9867 консультацій надано ОМС
видано **3** методичних посібники для громад

69 експертних висновків до законопроектів підготували аналітики АМУ
3950 проектів урядових рішень проаналізували експерти АМУ
84 законопроекти розроблено АМУ або за участі АМУ

168 практикумів в РВ АМУ для **4543** місцевих посадовців

5 практикумів із галузевої законотворчості та адвокати спільно з Апаратом Верховної Ради України

49 навчань в громадах для **1200** місцевих депутатів

80 програм в рамках ТБ проекту ПУЛЬС РЕФОРМ
170 публікацій у центральних ЗМІ

8000 вподобань

76 регіональних візитів «Маршрути успіхів»
8 загальнонаціональних візитів «Маршрути успіхів»
4 КНИГИ УСПІХІВ

327 громад в автоматизованій системі муніципальної статистики (АСМС)

Членство у ЄМРП (з 2002 року)

Співпраця з національними асоціаціями Норвегії, Канади, Польщі, Франції, Молдови, Грузії, Словаччини, Білорусі, Нідерландів

Партнерство: АМР США, Уряд Канади, РЕ, КМРВРЕ, ЮНІСЕФ, Світовий Банк, ОБСЄ

1. ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У 2018 році організаційна діяльність Правління та Виконавчої дирекції АМУ була спрямована на проведення таких заходів:

XIV Український муніципальний форум (18-19 червня, Київ), в рамках якого відбулися: День місцевої демократії та День відкритого врядування та економічного розвитку українських міст

День Діалогу з владою (24-25 вересня, Тернопіль)

4 засідання Правління АМУ

2 засідання Ради виконавчих директорів АМУ

16 засідань фахових Секцій АМУ

5 практикумів з розробки законодавства (у співпраці з Апаратом Верховної Ради України).

Галузевий Форум - Форум місцевого самоврядування з обговорення проблемних питань у сфері кадрової політики і організації роботи рад, надання адміністративних послуг, діяльності ОТГ (19-20 лютого, Київ)

Конференція «Досвід Польщі, Норвегії та України у сфері підвищення енергоефективності міського господарства» (спільно з Асоціацією міст Польщі, Норвезькою асоціацією місцевих та регіональних влад та Асоціацією «Енергоефективні міста України» (25-26 січня, Київ)

Всеукраїнський семінар-тренінг для представників органів місцевого самоврядування «Формування моделі громади, дружньої до дитини» (10-11 травня, Київ)

Перший всеукраїнський форум міст-підписантів Європейської Хартії рівності жінок і чоловіків у житті громад (6 грудня, Київ)

Також було проведено:

168 практикумів з застосування законодавства, у яких взяли участь 4543 працівники органів місцевого самоврядування;

34 засідання регіональних платформ з політичного діалогу у сфері місцевого самоврядування;

49 одноденних навчальних сесій для 1200 депутатів та представників виконавчих комітетів місцевих рад ОТГ (травень-липень);

8 навчальних візитів в рамках загальнонаціональної програми «Маршрути успіхів».

Окрім того, у **регіональних відділеннях АМУ** протягом 2018 року відбулося:

♦ **72** засідання РВ АМУ;

♦ **1712** семінарів, круглих столів, виїздів в громади тощо.

Всього у заходах Асоціації в регіонах протягом року взяли участь близько **31 700** представників органів місцевого самоврядування.

Протягом 2018 року Асоціація міст України підписала **угоди та меморандуми** про співробітництво з:

- Будівельною палатою України;
- Білоруською громадською організацією «Поріднені міста»;
- Проектом «Гендерне бюджетування в Україні», що реалізується за фінансової підтримки Швеції;
- Представництвом Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні (про наміри та взаємодію);
- Конгресом місцевих та регіональних влад Ради Європи;
- Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) в Україні;
- Угодою мерів Схід.

У 2018 році АМУ надала **інформаційну та організаційну підтримку** виставкам, форумам, конференціям, програмам та проектам, пов'язаним з місцевим самоврядуванням:

- Міжнародна професійна виставка «SMART BUILDING»;
- Міжнародна будівельна виставка InterBuildExpo;
- Науково-практична конференція «Реконструкція житла масових серій: проблеми та шляхи вирішення»;
- Конференція «Напрямки та шляхи розвитку міст України та об'єднаних територіальних громад»;
- VI Всеукраїнський Форум місцевого самоврядування;
- II спеціалізований міжнародний Запорізький екологічний форум «Еко-Форум – 2018»;
- Всеукраїнська конференція «Культура і креативні індустрії як основа розумної стратегії розвитку малої території»;
- Форум Київ-Варшава «Розвиток співпраці у зменшенні хімічних загроз, підвищенню хімічної безпеки та розвитку добровільної пожежної служби»;
- Виставка Управління промисловими та муніципальними відходами «Waste Management 2018»;
- Міжнародний Експофорум «Будівництво. Архітектура. Нерухомість»;
- Міжнародна конференція «Культурна спадщина у XXI столітті: збереження, використання, популяризація»;
- Kyiv Smart City Forum 2018;
- XIV Міжнародний конгрес «Інституційні та технічні аспекти реформування житлово-комунального господарства-2018»;
- Форум місцевого самоврядування, III Форум об'єднаних громад;
- Перший Всеукраїнський форум міст-підписантів Європейської хартії рівності жінок і чоловіків.

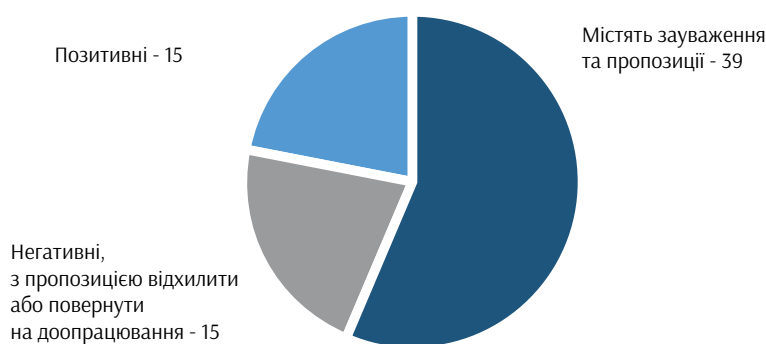
2. АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Одним з пріоритетних завдань АМУ є аналіз проблем місцевого самоврядування. Результати цієї роботи стають підґрунтям для планування законопроектної діяльності та ведення політичного діалогу з органами державної влади на центральному та регіональному рівнях.

Протягом 2018 року у ході моніторингу експертами АМУ опрацьовано **281** законопроект та подано пропозиції до **119** з них.

Експертами АМУ підготовлено та надіслано **69** експертних висновків до законопроектів, що перебувають на розгляді у Комітетах Верховної Ради України та центральних органах виконавчої влади, з яких: негативні, з пропозицією відхилити або повернути на доопрацювання – 15; позитивні – 15; містять зауваження та пропозиції – 39.

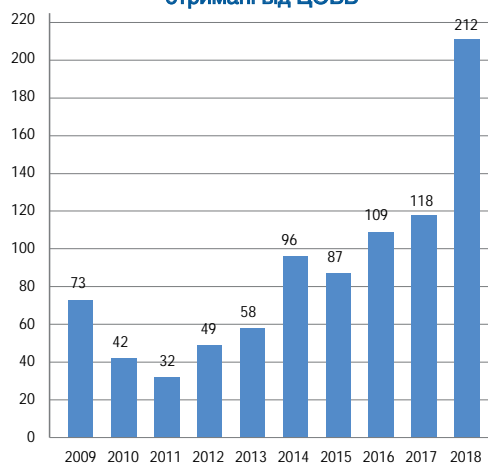
Висновки до законопроектів

Моніторинг законопроектів

Надання висновків на проекти НПА, отримані від ЦОВВ

Висновки були направлені до:

Комітету з питань бюджету	10
Комітету з питань науки і освіти	10
Комітету з питань податкової та митної політики	10
Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування	9
Комітету з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства	4
Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин	3
Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю	3
Комітету з питань правової політики та правосуддя	2
Комітету з питань економічної політики	1
Комітету з питань запобігання і протидії корупції	1
Комітету з питань охорони здоров'я	1
Комітету з питань промислової політики та підприємництва	1
Комітету з питань свободи слова та інформаційної політики	1
Комітету з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму	1
Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення	1
Міністерства освіти України	2
Міністерства охорони здоров'я України	2
Міністерства юстиції України	2
Міністерства інфраструктури України	1
Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України	1
Міністерства соціальної політики України	1
Міністерства фінансів України	1
Антимонопольного комітету України	1
	69

Протягом звітного року органами державної влади були надіслані на погодження до Асоціації міст України **212** проектів нормативно-правових актів, з них:

Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України	98
Міністерством соціальної політики України	42
Міністерством освіти і науки України	17
Фондом державного майна України	8
Міністерством охорони здоров'я України	7
Міністерством фінансів України	5
Міністерством внутрішніх справ України	4
Міністерством з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України	4
Міністерством юстиції України	4
Нацдержслужбою України	4
Міністерством інфраструктури України	3
Міністерством культури України	3
Міністерством молоді та спорту України	3
Державною аудиторською службою України	2
Держпраці України	2
Міністерством оборони України	2
Державною службою з питань надзвичайних ситуацій України	1
Держгеокадастром України	1
Комітетом ВРУ з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення	1
Дніпропетровською ОДА	1
	212

З цих проектів нормативно-правих актів **120** погоджено без зауважень, **80** погоджено із зауваженнями, **12** – не погоджено.

Аналітичний центр АМУ підготував річний звіт «Місцеве самоврядування в Україні. 2017 рік» виданий українською та англійською мовами.

Протягом року експерти та аналітики АМУ взяли участь у **172** заходах - конференціях, круглих столах, робочих групах тощо.

В аналітичній і законопроектній роботі використовувалися паспорти дев'яти сфер діяльності органів місцевого самоврядування, які були розроблені у попередні роки і постійно оновлювалися та удосконалювалися.

У 2018 році проведено опитування громад-членів щодо проблемних питань в основних сферах діяльності органів місцевого самоврядування. За підсумками опрацювання листів, яких надійшло **274**, було сформульовано **164** проблемних питання у **10** основних сферах. Перелік питань разом з пропозиціями щодо шляхів їх вирішення було надіслано Кабінету Міністрів в рамках підготовки до Дня Діалогу з владою.

3. ЗАКОНОПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

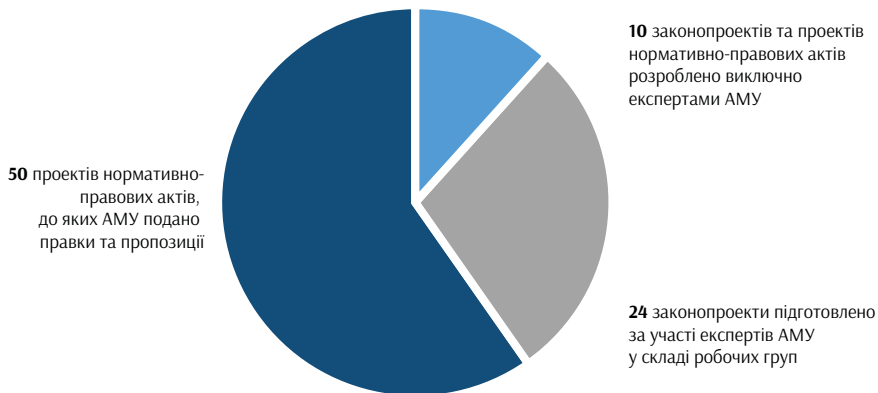
Протягом 2018 року Асоціацією міст України (або за участі експертів АМУ) було розроблено **84** проекти нормативно-правових актів, спрямованих на вирішення проблем місцевого самоврядування, з яких:

10 законопроектів та проектів нормативно-правових актів розроблено виключно експертами АМУ;

24 законопроекти підготовлено за участі експертів АМУ у складі робочих груп – у тому числі з підготовки законопроектів до другого читання;

50 проектів нормативно-правових актів, до яких АМУ подано правки та пропозиції, під час їх погодження у відповідності до Закону України «Про асоціації органів місцевого самоврядування».

Проекти нормативно-правових актів, розроблені АМУ або за її участю

Протягом звітного року Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів прийнято **50** важливих для місцевого самоврядування нормативно-правових актів, у розробці та доопрацюванні яких брали участь аналітики та експерти АМУ. Серед них варто відзначити такі:

РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЙНОЇ РЕФОРМИ

◆ Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо добровільного приєднання територіальних громад сіл, селищ до територіальних громад міст республіканського Автономної Республіки Крим, обласного значення» від 03.04.2018 №2379-VIII, який розблокував процес добровільного укрупнення територіальних громад міст обласного значення за рахунок суміжних територіальних громад сіл, селищ. **У 2018 році 25 міст обласного значення приєднали 55 сусідніх сільських та селищних громад.**

МІСЦЕВІ ФІНАНСИ

◆ Закон України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» від 23.11.2018 №2629-VIII;

◆ Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» від 22.11.2018 №2621-VIII, яким, зокрема, передбачено закріплення за бюджетами місцевого самоврядування

надходжень від рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, а також адміністративних штрафів та інших штрафних санкцій, що накладаються виконавчими органами місцевих рад за порушення законодавства про працю;

- ♦ Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» від 23.11.2018 №2628-VIII, яким, зокрема, передбачено скасування пільг зі сплати за землю для Укрзалізниці; удосконалення сплати туристичного збору; врегулювання питання обміну інформацією між ОМС та ДФС.

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

- ♦ Постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 №363 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 9 березня 2006 р. № 268», якою підвищено майже на 30% заробітну плату всім категоріям службовців органів місцевого самоврядування.

ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО

- ♦ Закон України «Про внесення змін до розділу IV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» щодо термінів застосування фінансових санкцій за порушення законодавства у сфері комерційного обліку теплової енергії та водопостачання та до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про житлово-комунальні послуги» щодо уточнення порядку введення в дію Закону» від 07.06.2018 №2454-VIII, який відтермінував окремі положення ключових законів у сфері ЖКГ на час необхідний для формування Мінрегіоном підзаконної нормативної бази. Закон також дозволив уникнути накладання штрафів на комунальні підприємства за невиконання вимог щодо встановлення приладів обліку;

- ♦ Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування сфери паркування транспортних засобів» 2262-VIII від 21.12.2017, створює ефективні механізми притягнення до адміністративної відповідальності порушників правил паркування автотранспорту, покращує умови використання транспортної інфраструктури;

- ♦ Постанова Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №114 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України», якою удосконалено порядок використання підприємствами водопостачання та водовідведення коштів субвенцій – тепер вони можуть придбавати питну воду, оплачувати послуги по очистці стічних вод та виплачувати заробітну плату; також вирішено питання отримання ОСББ та ЖБК коштів субвенції з державного бюджету на відшкодування пільг та субсидій;

- ♦ Постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.2018 №712 «Про затвердження Правил надання послуги з управління багатоквартирним будинком та Типового договору про надання послуги з управління багатоквартирним будинком», яка унормувала процедури надання споживачам послуги з управління багатоквартирним будинком;

- ♦ Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 №1141 «Про внесення зміни до переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес», якою включено до такого переліку житлово-комунальні послуги, що дозволить уникнути додаткових процедур узгоджень органів місцевого самоврядування з АМКУ.

УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

◆ Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення деяких аспектів нафтогазової галузі» від 01.03.2018 №2314-VIII, яким внесено зміни, зокрема, до статті 24 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», завдяки чому заборона надання земельних ділянок без розроблення містобудівної документації не поширюється на земельні ділянки під збудованими об'єктами нерухомого майна;

◆ Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вирішення питання колективної власності на землю, удосконалення правил землекористування у масивах земель сільськогосподарського призначення, запобігання рейдерству та стимулювання зрошення в Україні» від 10.07.2018 №2498-VIII, який надав органам місцевого самоврядування інструменти розпорядження земельними ділянками сільськогосподарського призначення, що не були оформлені у приватну власність в ході реформування колективних сільськогосподарських підприємств, а також передачі таких земель у комунальну власність. Окрім того, сільським, селищним, міським радам передані повноваження затвердження нормативної грошової оцінки за межами населених пунктів.

◆ Розпорядження Уряду від 31.01.2018р. №60-р «Про передачу земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності у комунальну власність об'єднаних територіальних громад». На допомогу громадам АМУ розробила практичний посібник питань передачі у комунальну власність земель. Протягом 2018 року **659 ОТГ** (з 665) отримали у комунальну власність **1,5 млн га** сільськогосподарських земель. Передача земель поза межами населених пунктів об'єднаним громадам забезпечить наповнення бюджетів ОТГ та сприятиме їх просторовому розвитку.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

◆ Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2018 №137 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 31 березня 2015 р. № 200», якою встановлено право особам з інвалідністю внаслідок війни самостійно обирати заклад санаторно-курортного лікування;

◆ Постанова Кабінету Міністрів України 21.03.2018 № 205 «Про внесення змін до пункту 25 Порядку виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників», що дозволила розблокувати рахунки органів місцевого самоврядування, з яких здійснюються виплати матеріальної допомоги, субвенції на надання пільг та житлових субсидій населенню, інших соціальних допомог.

ОСВІТА

◆ Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 №1190 «Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників»;

◆ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.10.2018 №710-р «Про схвалення Концепції розвитку громадянської освіти в Україні»;

◆ Наказ Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України від 13.11.2018 №1232/2067 «Про затвердження Положення про особливості організації очної форми здобуття загальної середньої освіти в закладах охорони здоров'я».

Асоціація міст України залучає органи місцевого самоврядування до обговорення і розробки проектів законів та інших нормативно-правових актів. Протягом 2018 року Аналітичний центр проводив такі **опитування громад-членів АМУ**:

- про ставлення до основних новацій, закладених у проекті Виборчого кодексу України в частині місцевих виборів (січень);
- щодо позиції відносно законопроекту «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо підстав дострокового припинення повноважень сільської, селищної, міської ради», №9178 від 05.10.2018 (жовтень – листопад);
- щодо надання зауважень і пропозицій до розроблених Комітетом Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування за участі АМУ змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (листопад – грудень);
- щодо надання зауважень і пропозицій до законопроекту «Про внесення змін до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»» (№ 6403), який готується до другого читання у парламентському Комітеті з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (вересень-жовтень).

Відповіді та пропозиції, отримані від органів місцевого самоврядування, використовувалися при підготовці офіційної позиції АМУ. На сайті АМУ впроваджено інтерактивні інструменти обговорення проектів нормативно-правових актів або подачі пропозицій щодо внесення змін до чинного законодавства. Протягом року АМУ провела **5** практикумів з розробки законодавства (у співпраці з Апаратом Верховної Ради України і Комітетом Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування) для працівників місцевих рад за участі близько **170 осіб**, на яких обговорювалися інструменти участі органів місцевого самоврядування у процесі розробки законодавства.

На сайті АМУ в рамках Проекту ПУЛЬС діють десять секторальних платформ. Через новини на секторальних платформах експерти АМУ інформують органи місцевого самоврядування про законопроект діяльність АМУ та про оновлення законодавства.

РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЙ СЕКТОРАЛЬНИХ РЕФОРМ

На засіданні Правління АМУ 9 грудня 2016 року було схвалено секторальні **Стратегії розвитку різних сфер діяльності місцевого самоврядування на 2017-2020 роки**, розроблені експертами АМУ в рамках проекту ПУЛЬС. Законодавчі карти реалізації цих Стратегій, що визначають конкретні завдання і терміни, протягом 2017 року були підготовлені, підтримані фаховими Секціями АМУ та почали реалізовуватися.

2018 став другим роком впровадження секторальних Стратегій і станом на кінець року можна назвати такі результати:

У сфері «Місцеві фінанси»

♦ У частині досягнення Оперативної цілі **«Збереження та розширення ресурсної бази»**: парламентом враховано ряд пропозицій АМУ при прийнятті Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік». Так, обсяг освітньої субвенції збільшено на 7,9 млрд грн, вона становитиме у 2019 році 69,6 млрд грн, що на 13% більше ніж у 2018 році. Збільшено також обсяг субвенції на розвиток інфраструктури об'єднаних територіальних громад до 2,1 млрд грн.

Прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств» від 10.08.2018 №2497-VIII, яким започатковано справляння земельного податку із земель лісового фонду. Також прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вирішення питання колективної власності на землю, удосконалення правил землекористування у масивах земель сільськогосподарського призначення, запобігання рейдерству та стимулювання зрошення в Україні» від 10.07.2018 №2498-VIII, яким розширено матеріальну базу місцевого самоврядування за рахунок земель реформованих колективних сільськогосподарських підприємств.

Прийнято Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» від 22.11.2018 №2621-VIII, яким передбачено: 1) додатковий ресурс для бюджетів міст обласного значення та ОТГ – надходження від штрафних санкцій за порушення законодавства; 2) зарахування до бюджетів міст обласного значення та ОТГ 37% рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів у частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування; 3) запровадження нового джерела доходів місцевих бюджетів – 5% рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення (крім рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату), що сплачується за місцем видобутку відповідних корисних копалин; 4) оновлено механізм оподаткування туристичним податком. Цим Законом не допущено вилучення на користь обласних бюджетів залишків коштів бюджетів місцевого самоврядування в обсязі 800млн грн, що надійшли як відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, які не використані на кінець бюджетного періоду.

Прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» від 23.11.2018 №2628-VIII, яким скасовано пільги зі сплати плати за землю для підприємств залізничного транспорту та збільшено ставки за окремими податками

(рентні плати за використання природних ресурсів, екологічного податку), частина з яких за-
раховується до місцевих бюджетів.

♦ У частині досягнення Оперативних цілей «Підвищення ефективності місцевих податків та зборів» та «Розширення прав органів місцевого самоврядування по адмініструванню та контролю за сплатою місцевих податків і зборів» врегульовано питання сплати податку на доходи фізичних осіб за здавання в оренду земельних ділянок (паїв) до місцевого бюджету за місцем їх знаходження прийняттям Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» від 23.11.2018 №2628-VII. Також цим Законом врегульовано питання подання Державною фіскальною службою органам місцевого самоврядування у визначені терміни податкової звітності про сплачені податки та збори на відповідних територіях, суми податкового боргу та іншої звітності у розрізі джерел доходів. Така інформація за платниками надаватиметься на запит місцевих рад. Це сприятиме достовірному та більш обґрунтованому плануванню і аналізу виконання місцевого бюджету.

♦ У частині досягнення Оперативної цілі «Законодавче затвердження обов'язкового середньострокового бюджетного прогнозу на основі базових показників на рівні усіх місцевих бюджетів» прийнято Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо правового підґрунтя для запровадження середньострокового бюджетного планування)» від 06.12.2018 №2646-VIII, яким визначено правові засади процесу складання та розгляду Бюджетної декларації як документу стратегічного планування, який визначає бюджетну політику на наступні три роки. Нова система планування місцевих бюджетів на середньострокову перспективу дозволить громадам розвивати інвестиційні проекти без «прив'язки» строку їх реалізації до кінця бюджетного року, забезпечить від появи «довгобудів» та зробить місцеві бюджети загалом більш ефективними та збалансованими.

У сфері «Сталий економічний розвиток»

♦ У частині досягнення оперативної цілі «Стимулювання створення сприятливого міського громадського простору» зусиллями АМУ було не допущено відміну пайової участі забудовників на розвиток інфраструктури в рамках законопроекту «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні», № 8124 від 15.03.2018.

У сфері «Освіта»

♦ У частині досягнення Оперативної цілі «Модернізувати зміст освіти» прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 №17-р «Про додаткові заходи щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників у 2018 році», яким визначено перелік категорій педагогічних працівників, що мають пройти підвищення кваліфікації на базі закладів післядипломної педагогічної освіти. Цим документом забезпечується підготовка вчителів, які здійснюватимуть запровадження нового Державного стандарту початкової школи у 2018/2019 навчальному році.

Прийнято Закон України «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Фінляндської Республіки про реалізацію проекту «Фінська підтримка реформи української школи» від 03.07.2018№ 2485-VIII. Україна матиме додаткову матеріальну підтримку в обсязі 6 млн євро на реалізацію освітньої реформи.

♦ У частині досягнення Оперативної цілі «Створити навчальне середовище, що сприятиме успіхам вихованців» прийнято:

– постанову Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №95 «Про внесення змін до переліку професій загальнодержавного значення, підготовка за якими здійснюється за кошти державного бюджету». До чинного переліку професій загальнодержавного значення додано професії: зварник, машиніст дорожньо-будівельних робіт, монтажник систем утеплення будівель, слюсар з механоскладальних робіт, слюсар-інструментальник, слюсар-ремонтник. Прийняття акта дозволить збільшити державне фінансування на підготовку названих у загальному переліку професій у професійно-технічних навчальних закладах, що збереже видатки місцевих бюджетів.

– постанову Кабінету Міністрів України від 11.04.2018 №284 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення методичного та матеріально-технічного забезпечення діяльності навчальних закладів», якою затверджено порядок використання коштів, передбачених у Державному бюджеті України на видання, придбання, зберігання та доставку підручників для учнів і педагогів шкіл і професійно-технічних навчальних закладів, а також на організацію та проведення Всеукраїнських та міжнародних конкурсів у сфері освіти.

– постанову Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 №417 «Деякі питання реалізації права осіб на першочергове зарахування до закладів вищої медичної і педагогічної освіти за державним (регіональним) замовленням», якою пропонується реалізувати права осіб з сільської місцевості на першочергове зарахування до вищих мед- та пед- навчальних закладів за державним замовленням та визначити механізм укладання угоди про відпрацювання не менше трьох років у сільській місцевості або селищі міського типу з вступниками до вищих мед- і пед- навчальних закладів державної та комунальної форм власності за державним (регіональним) замовленням.

– прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 06.06.2018 №461 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2015 р. № 1045», якою затверджено у новій редакції Положення про щорічне оцінювання рівня фізичної підготовки населення. Відтепер, окрім інших установ та закладів, у кожному закладі загальної середньої освіти здійснюватиметься щорічне оцінювання фізичної підготовленості учнів.

♦ У частині досягнення Оперативної цілі «Оновити педагогічні кадри» прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 №559-р «Про внесення зміни до пункту 1 розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 17», яке розширює коло осіб, які мають підвищити свою кваліфікацію за Державним стандартом початкової освіти та сучасними освітніми методиками. Особливо це стосується керівників, педпрацівників початкової школи, працівників інклюзивно-ресурсних центрів та ін.

♦ У частині досягнення Оперативної цілі «Чітко визначити повноваження держави та муніципалітетів в управлінні навчальними закладами» прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.06.2018 №413-р «Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 994», яким вносяться зміни до Методичних рекомендацій щодо формування регіонального замовлення на підготовку фахівців та робочих кадрів. Зокре-

ма, уточнюється механізм формування та розміщення замовлення на підготовку фахівців та робочих кадрів. Відніні органам місцевого самоврядування надається право встановлювати галузеві та інші критерії формування та розміщення регіонального замовлення.

♦ У частині досягнення Оперативних цілей «**Забезпечити фізичну доступність до якісних освітніх послуг**» та «**Забезпечити психологічний комфорт дітям у навчальних закладах та в цілому на території проживання громад**» Міністерство освіти і науки України видало наказ №609 від 08.06.2018 «Про затвердження примірного Положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти», яким визначаються принципи, завдання та функції команди психолого-педагогічного супроводу; можливість її співпраці з інклюзивно-ресурсним центром. Прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 592-р «Про внесення змін до розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988 і від 13 грудня 2017 р. № 903», яким передбачено реалізацію заходів зі створення та функціонування Національної освітньої електронної платформи, запровадження експерименту щодо електронних освітніх ресурсів, у тому числі електронних підручників для здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників.

Парламент прийняв Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» від 06.09.2018 № 2541-VIII, спрямований на подальшу імплементацію міжнародних стандартів у галузі захисту прав осіб з особливими освітніми потребами, створення толерантного та рівного для всіх освітнього середовища, забезпечення конституційних прав і державних гарантій дітям з особливими освітніми потребами на здобуття якісної освіти в закладах освіти державної та комунальної форм власності.

♦ У частині досягнення Оперативної цілі «**Створити зручні умови для надання якісних освітніх послуг**» прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 №643 «Про внесення зміни у додаток 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298», якою додано до Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери посади Освітнього омбудсмена та працівників Служби освітнього омбудсмена.

Прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 №624 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2005 р. № 1312 і від 27 серпня 2010 р. № 796», якою передбачено утворення екзаменаційних центрів при регіональних відділеннях Українського центру оцінювання якості освіти. Прийняття постанови дозволить здійснювати моніторинг якості освіти в регіонах.

♦ У частині досягнення Оперативної цілі «**Оновити матеріально-технічну та навчальну базу закладів освіти**» прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 04.04.2018 №237 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа», якою затверджено порядок надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа». Йдеться про придбання меблів, дидактичних матеріалів, комп'ютерів для початкової школи, підготовку вчителів за принципом співфінансування: частина коштів за рахунок субвенції, а частина за рахунок місцевого бюджету.

Прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 11.04.2018 №266 «Деякі питання використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази професійно-технічних навчальних закладів у 2018 році», якою затверджено обсяг субвенції (100 млн грн) з державного бюджету місцевим бюджетам на модернізацію професійно-технічних навчальних закладів та напрями спрямування цих коштів.

Прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.09.2018 «Про схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти», яким затверджено Концепцію дуальної освіти, що передбачає об'єднання навчання та роботи учнів і студентів у професійній та вищій освіті.

- ◆ У частині досягнення Оперативної цілі «**Забезпечити психологічний комфорт дітям у навчальних закладах та в цілому на території проживання громад**» прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 №617 «Деякі питання створення ресурсних центрів підтримки інклюзивної освіти та інклюзивно-ресурсних центрів», якою затверджено Положення про ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти та внесено зміни до деяких постанов Кабінету Міністрів України.

- ◆ У частині досягнення Оперативної цілі «**Сформувати свідомий інтерес у дітей до навчання за принципами «граючись, навчаюсь», зв'язку навчання із життям**» з 1 вересня 2018 року у всіх перших класах закладів загальної середньої освіти впроваджено новий Державний стандарт початкової освіти, яким введено методику навчання, що передбачає формування у школярів стійкого інтересу до навчання через гру.

- ◆ У частині досягнення Оперативної цілі «**Запровадити громадську оцінку якості освітніх послуг у закладах**» прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 №168 «Деякі питання Державної служби якості освіти України» (ДСЯО), якою затверджено Положення про Державну службу якості освіти України, що передбачає повноваження Служби з проведення моніторингу якості освітньої діяльності та якості освіти, інституційного аудиту та вивчення роботи органів місцевого самоврядування з реалізації освітньої політики. ДСЯО має повноваження із здійснення акредитації громадських фахових об'єднань, які будуть допущені до вивчення якості надання освітніх послуг у закладах освіти.

У сфері «Охорона здоров'я»

- ◆ У частині досягнення Оперативної цілі «**Здійснювати фінансування галузі з розрахунку наданих медичних послуг на договірній основі**» (передбачає відмову від фінансування закладів охорони здоров'я на основі постатейного кошторису та перехід до фінансування первинної медичної допомоги з розрахунку на людину, а спеціалізованої допомоги – за пролікований випадок) прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 №407 «Про затвердження Порядку реалізації державних гарантій медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій для первинної медичної допомоги на 2018 рік», якою встановлено, що з комунальними закладами охорони здоров'я укладаються договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій в два етапи.

- ◆ У частині досягнення Оперативної цілі «**Запровадити соціальні стандарти та нормативи в галузі в описовому та вартісному варіантах, зокрема, стандарт надання первинної медичної допомоги, паліативної допомоги, стандарт денного та стаціонарного догляду та послуги**

із підтриманого проживання» прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 №407, якою затверджено Порядок реалізації державних гарантій медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій для первинної медичної допомоги на 2018 рік, та встановлено тарифи і коригувальні коефіцієнти.

♦ У частині досягнення Оперативної цілі «Впровадити гарантований державою обсяг безоплатної медичної допомоги» МОЗ України видало наказ №504 від 19.03.2018 «Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги», яким визначено завдання, конкретизовано зміст і встановлено вимоги щодо організації та забезпечення надання первинної медичної допомоги в Україні, а також визначено перелік послуг ПМД та організацію їх надання, правила надання ПМД, режим роботи та графік надання ПМД, механізм запису на прийом пацієнтів з метою отримання ПМД.

♦ У частині досягнення Оперативних цілей «Створити законодавчу базу та умови для автономізації закладів охорони здоров'я з метою надання в них медичних та соціальних послуг відповідно до потреб громади» та «Впровадити гарантований державою обсяг безоплатної медичної допомоги» прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 №410, якою затверджено Порядок укладання, зміни та припинення договору про медичне обслуговування за програмою медичних гарантій, яким визначено механізм укладання, зміни та припинення договору про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій з НСЗУ відповідно до Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення».

♦ У частині досягнення Оперативної цілі «Оптимізувати (перепрофілювати) мережу закладів охорони здоров'я», яка передбачає формування мережі закладів охорони здоров'я, що забезпечить надання доступної, якісної первинної та вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги, прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 №391, якою визначено вимоги до закладів охорони здоров'я, що надають послуги з медичного обслуговування населення, та відповідно до наказу МОЗ України від 2.02.2018 №178/24 формуються спроможні мережі надання первинної медичної допомоги.

♦ У частині досягнення Оперативної цілі «Запровадити ефективну систему профілактики захворюваності на первинному рівні» прийнято Порядок надання первинної медичної допомоги (наказ МОЗ України від 19.03.2018 №504), який визначає зміст і встановлює вимоги щодо організації та забезпечення надання первинної медичної допомоги.

♦ У частині досягнення Оперативної цілі «Перейти до оплати праці працівників галузі в залежності від навантаження, інтенсивності та результатів, створити систему мотивацій» робочою групою з питань реформи фінансування сфери охорони здоров'я України МОЗ України 14 лютого 2018 року схвалено «Методичні рекомендації з питань перетворення закладів охорони здоров'я з бюджетних установ у комунальні некомерційні підприємства (оновлена версія)», якими, зокрема, передбачено настанови щодо організації оплати праці персоналу комунального некомерційного підприємства.

У сфері «Соціальний захист населення»

♦ У частині досягнення Оперативної цілі «Спростити обмін між наявними базами даних; утворити Єдиний соціальний реєстр громадян (із соціальним паспортом громадянина)» прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 27.04.2018 №329 «Про внесення змін до дея-

ких постанов Кабінету Міністрів України та визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. №1022», відповідно до якої Мінсоцполітики, ДМС та МВС опрацьовують взаємодію та автоматичний обмін інформацією для нарахування, в тому числі органами місцевого самоврядування субсидій населенню. Прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 26.07.2018 № 595 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України», якою спрощується взаємодія між органами соціального захист населення при роботі із базами даних.

♦ У частині досягнення Стратегічної цілі «Створити центри надання публічних послуг (центри надання адміністративних послуг соціального характеру)», зокрема пункту: «Запланувати видатки із місцевих, державного бюджетів та залучити донорські кошти для Створення матеріальної бази діяльності Центру» прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 61 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2017 р. № 779», якою розширено перелік громад (додано 5 громад), які отримують субвенцію з державного бюджету на будівництво центрів надання адміністративних послуг та послуг соціального характеру в форматі «Прозорий офіс». Прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України: від 28.02.2018 № 122-р «Про внесення змін до переліку міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад, що мають намір створити та забезпечити функціонування центрів надання адміністративних послуг, у тому числі послуг соціального характеру, в форматі «Прозорий офіс», яким додано 8 громад до переліку органів місцевого самоврядування, що мають намір створити «Прозорі офіси»; від 28.03.2018 №181-р «Про затвердження розподілу у 2018 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення робіт, пов'язаних зі створенням і забезпеченням функціонування центрів надання адміністративних послуг, у тому числі послуг соціального характеру, в форматі «Прозорий офіс», яким розподілено 143 млн грн з Держбюджету на створення Прозорих офісів у громадах.

♦ У частині досягнення Оперативної цілі «Розвинути систему раннього виявлення хвороб, інвалідності та складних життєвих обставин» в рамках проекту Twinning «Підтримка органів влади України в розробці законодавчих та адміністративних засад для запровадження системи раннього втручання та реабілітації дітей з інвалідністю і дітей, які мають ризик отримати інвалідність» Уряд розвиває систему раннього втручання і реабілітації для дітей з інвалідністю та дітей, які мають ризик отримати інвалідність. Система раннього втручання запущена в 4 пілотних областях. Прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 26.07.2018 № 587 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 8 грудня 2006 р. № 1686 і від 31 січня 2007 р. № 80», якою, зокрема, розширено до трьох років вікову категорію дітей, які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності і яким надаються реабілітаційні послуги.

♦ У частині досягнення Оперативної цілі «Запровадити ефективний інститут контролюючих органів у сфері соціального захисту населення» 23.02.2018 набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 18.12.2017 №1104 «Про затвердження переліку органів державного нагляду (контролю), на які не поширюється дія Закону України «Про тимчасові особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». Постанова надає право органам місцевого самоврядування, зокрема, здійснювати контроль за дотриманням законодавства про працю. Долучення органів місцевого самоврядування до здійснення контролю за додержанням законодавства про працю - це революційний крок у боротьбі з тіньовою зайнятістю та підвищенні соціальної захищеності громадян.

♦ У частині досягнення Оперативної цілі «Оптимізувати кількість пільг та категорій їх отримувачів; монетизувати максимально можливу кількість пільг» набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 №197 «Деякі питання надання пільг у готівковій формі з оплати проїзду усіма видами транспорту загального користування на міських, приміських та міжміських маршрутах», яка надала можливість органам місцевого самоврядування монетизувати пільговий проїзд.

У сфері «Житлово-комунальне господарство»

♦ У частині досягнення Оперативної цілі «Погасити існуючу заборгованість з різниці у тарифах» прийняттям постанови Кабінету Міністрів України від 29.08.2018 №705 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2018 р. №110» частково вирішено питання погашення заборгованості з різниці в тарифах. З 1 млрд грн, передбачених у Держбюджеті-2018, 729 млн грн уже надійшли на рахунки надавачів послуг, найближчим часом надійде залишок коштів 271 млн грн. Таким чином буде суттєво зменшено заборгованість підприємств тепло- та водопостачання перед енергопостачальними організаціями.

♦ У частині досягнення Оперативної цілі «Створити і фінансово наповнити державні та місцеві фонди енергоефективності» завдяки прийняттю постанови Кабінету Міністрів України від 26.07.2018 №665 «Про збільшення статутного капіталу державної установи “Фонд енергоефективності” та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2017 р. №1099», Статутний фонд цієї установи збільшено на 1,5 млрд грн. Таким чином суттєво збільшено спроможність держави спільно з органами місцевого самоврядування та споживачами співфінансувати здійснення енергоефективних заходів у житловому фонді;

Досягнута Оперативна ціль «Визначити мінімальний рівень послуг, який повинен надаватися управителем, який дозволить перекласти частину повноважень органів місцевого самоврядування та органів державної влади в галузі» через прийняття Наказу Мінрегіону від 27.07.2018 №190 «Про затвердження Обов’язкового переліку робіт (послуг), витрати на які включаються до складу витрат на утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території». Таким чином, зафіксовано мінімальний обсяг робіт та послуг, які зобов’язаний надавати управитель співвласникам багатоквартирних будинків.

У сфері «Земельні ресурси та комунальне майно»

♦ У частині досягнення оперативної цілі «Передати землі та майно державної власності, що не використовуються для державних цілей, до комунальної власності» розпочато передачу державних земель сільськогосподарського призначення у власність ОТГ - за 2018 рік 659 ОТГ отримали у комунальну власність 1,5 млн. га земель.

У сфері «Електронне врядування та публічні послуги»

♦ У частині досягнення Оперативної цілі «Створити умови для здійснення через ЦНАПи органів місцевого самоврядування взаємодії із фізичними та юридичними особами щодо на-

дання всіх публічних послуг» станом на кінець 2018 року за сприяння консультантів Офісів реформ в РВ АМУ створено 782 ОТГ, в яких відбулися перші вибори. Кількість ЦНАПів в ОТГ зросла з 71 до 123, при цьому загальна кількість ЦНАПів в Україні становить 775 (у 2017 – 746).

◆ Досягненню оперативних цілей «Вдосконалення законодавства про доступ до публічної інформації у частині доступу до відкритих даних через Інтернет» та «Автоматизація публічних послуг» сприяло набуття чинності Закону України «Про електронні довірчі послуги» та ряду постанов Кабінету Міністрів України, які визначили правові та організаційні засади надання електронних довірчих послуг. На 7% в порівнянні з минулим роком збільшилась кількість підключень до Єдиного державного реєстру демографічних послуг ЦНАПами.

◆ Досягненню оперативних цілей «Забезпечення 100% наповненості та постійної актуальності публічних реєстрів та баз даних» та «Вдосконалення законодавства про доступ до публічної інформації у частині доступу до відкритих даних через Інтернет» сприяє розширення майже вдвічі переліку наборів даних, передбачених постановою Кабінету міністрів України №835. Зросли вимоги до якості таких даних, запрацювала оновлена версія порталу data.gov.ua. Станом на кінець грудня оприлюднено 336 з 555 (60,5%) наборів даних. З жовтня українські набори даних публікуються на Європейському порталі відкритих даних.

◆ Досягненню оперативної цілі «Спрощення процедури надання публічних послуг (звернення, обробка, отримання результату)» сприяє запровадження нових інформаційних систем, так у 2018 році 10 пілотних ЦНАПів з різних областей України почали тестувати інформаційну систему «Вулик», яка покликана прискорити отримання надання адмінпослуг завдяки наданню доступу до державних реєстрів та обміну даними через систему «Трембіта».

У сфері «Організація діяльності ОМС та професійний розвиток»

◆ У частині досягнення Оперативної цілі «Завершення реформи місцевого самоврядування і територіальної організації влади» протягом року відбулися перші вибори у 117 ОТГ, після чого їхня загальна кількість на кінець звітного періоду складає 782. 25 міст обласного значення приєднали 64 сусідні сільські, селищні громади.

◆ У частині досягнення Оперативної цілі «Забезпечення привабливості служби в органах місцевого самоврядування для високоякісних кадрів» прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 № 363 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 9 березня 2006 р. № 268», якою підвищено заробітну плату всім категоріям службовців органів місцевого самоврядування орієнтовно на 30%.

Всі зазначені рішення приймалися за активної участі АМУ. Розпочато виконання більшості інших оперативних цілей, досягнення яких передбачено секторальними Стратегіями.

Хід виконання Стратегій розглянуто на Галузевих форумах, які відбулися у Києві:

– Форум місцевого самоврядування з обговорення фінансування та реформування соціальної сфери: освіта, охорона здоров'я, соціальний захист (6-7 листопада 2017 року);

– Форум місцевого самоврядування з обговорення фінансування та реформування сфери житлово-комунального господарства, земельних ресурсів та комунального майна, місцевих фінансів та економічного розвитку (8-9 листопада 2017 року).

– Форум місцевого самоврядування з обговорення проблемних питань у сфері кадрової

політики і організації роботи рад, надання адміністративних послуг, діяльності ОТГ (19-20 лютого 2018 року).

У Форумах взяли участь більше **600 представників** органів місцевого самоврядування, народні депутати, представники центральних органів виконавчої влади та фахівці профільних міністерств.

4. ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ

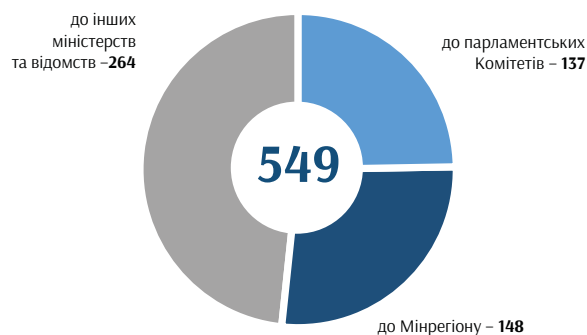
Ведення діалогу з органами державної влади з метою представлення та захисту інтересів місцевого самоврядування – найважливіше завдання Асоціації міст України на сучасному етапі. **Головні теми політичного діалогу у 2018 році: активізація децентралізаційних процесів та забезпечення незворотності реформ, збереження здобутків бюджетної децентралізації.**

Асоціація міст України бере активну участь у розробці реформ та забезпеченні її законодавчого підґрунтя. Наші експерти залучені до відповідних робочих груп міністерств та парламентських Комітетів.

Звернення АМУ до перших осіб держави

Пропозиції АМУ щодо шляхів розв'язання проблем органів місцевого самоврядування

Важливим елементом діалогу АМУ з владою є закріплене Законом України «Про асоціації органів місцевого самоврядування» зобов'язання центральних органів виконавчої влади надавати Асоціації для погодження проекти законодавчих та нормативно-правових актів, які мають відношення або впливають на стан місцевого самоврядування. Протягом звітнього року органами державної влади були надіслані на погодження до Асоціації міст України **212** проектів нормативно-правових актів, з яких **120** погоджено без зауважень, **80** погоджено із зауваженнями, **12** – не погоджено.

ДІАЛОГ З УРЯДОМ

Представлення та захист інтересів місцевого самоврядування в діалозі з Урядом забезпечується через широкий спектр діяльності та заходів.

Позицію АМУ на засіданнях Кабінету Міністрів України з правом дорадчого голосу представляє Виконавчий директор АМУ О. Слобожан. Відповідно до регламенту Кабміну Асоціація щотижнево отримує проекти нормативно-правових актів, що розглядатимуться на засіданні. Таким чином забезпечується можливість для аналізування та опрацювання проектів, які стосуються місцевого самоврядування, і формування позиції АМУ.

«Добра традиція зустрічатись з мерами, з лідерами об'єднаних територіальних громад, оцінювати та обговорювати хід найважливішої в Україні реформи децентралізації та місцевого самоврядування. Я завжди відкритий до таких діалогів. ... В діалозі зможемо знаходити правильні державницькі рішення.»

Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман
під час Дня Діалогу з владою, м. Тернопіль 24 вересня 2018 р

За звітний період:

- експерти АМУ провели моніторинг близько **3950** та проаналізували на предмет впливу на місцеве самоврядування **1511** проектів урядових актів;

- представники АМУ взяли участь у **46** засіданнях Уряду та **93** засіданнях Урядових комітетів (з питань економічної політики – 50; соціальної та гуманітарної політики – 28; регіонального розвитку – 15).

За 2018 рік в рамках співпраці з Урядом та Урядовими комітетами експерти АМУ підтримали **1411** нормативно-правових актів з питань місцевого самоврядування.

Експерти АМУ провели:
моніторинг **3950** проектів урядових актів
аналіз **1511** проектів урядових актів

Представники АМУ взяли участь у:
46 засіданнях Уряду
93 засіданнях Урядових комітетів

В результаті вдалося домогтися прийняття Урядом **179** проектів нормативно-правових актів, що позитивно впливають на розвиток місцевого самоврядування, зокрема сприяють процесу децентралізації та посиленню спроможності громад (схвалено 17 законопроектів, 97 постанов та 65 розпоряджень Уряду).

Перш за все слід назвати такі.

Прийняті закони:

- Закон України від 22.11.2018 №2621-VIII «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України», яким за бюджетами міст обласного значення та ОТГ закріплено 37% надходжень від рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів (потенційні надходження в 2019 році плануються на рівні 380 млн грн), а також передбачено, що адміністративні штрафи та інші штрафні санкції, що накладаються виконавчими органами місцевих рад за порушення законодавства про працю, зараховуватимуться з 1 січня 2019 року до відповідних місцевих бюджетів. **Запроваджено нове джерело доходів місцевих бюджетів – 5% рентної плати за**

користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення (крім рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату), що сплачується за місцем видобутку відповідних корисних копалин (очікувані надходження 190 млн грн). Також оновлено механізм оподаткування туристичним податком. Очікується, що завдяки таким змінам місцеві бюджети отримають у 2019 році орієнтовно більше 120 млн грн надходжень туристичного збору;

– Закон України від 23.11.2018 №2628-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів», яким передбачено збільшення ставки рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів на 50%, а також передбачається скасування пільг зі сплати плати за землю за земельні ділянки, надані для залізниць у межах смуг відведення (втрати місцевих бюджетів від пільг по податку за землю для залізниць в 2018 році склали 1,2 млрд грн);

– Закон України від 06.12.2018 №2646-VIII «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо правового підґрунтя для запровадження середньострокового бюджетного планування)», яким визначені правові засади процесу складання та розгляду Бюджетної декларації, що визначає бюджетну політику на наступні три роки, а на місцевому рівні - на трирічні місцеві фінансові плани.

Схвалені Урядом законопроекти:

– «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення сфери поховання» (№8248 від 05.04.2018) - спрямований на дерегуляцію підприємницької діяльності в сфері ритуальних послуг, надання більш якісних послуг за рахунок розвитку конкурентного середовища, а також уточнює окремі повноваження органів місцевого самоврядування;

– «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо питної води та питного водопостачання» (№8347 від 14.05.2018) - передбачає надання органам місцевого самоврядування повноважень затверджувати норми питного водопостачання та схеми оптимізації роботи систем водопостачання та водовідведення, а також надання права підприємствам питного водопостачання стосовно встановлення технічних умов на приєднання до систем водопостачання та/або водовідведення;

– «Проект Закону про внесення змін до підрозділу 5 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо фіскального механізму запобігання реалізації підакцизних товарів нижче суми податків» (№9188 від 10.10.2018) - передбачає запобігання втратам місцевих бюджетів, зокрема, роздрібного акцизу; запровадження запобіжного фіскального механізму у разі декларування податкових зобов'язань у меншому розмірі.

Постанови Кабінету Міністрів України

– від 21.02.2018 №114 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України», якою удосконалено порядок розрахунків по пільгах та субсидіях на оплату за енергоносіїв та житлово-комунальних послуг. Зміни спрямовані на урегулювання проблем, що виникли під час реалізації нового механізму монетизації пільг і субсидій та пов'язаним з ним отриманням компенсації з державного бюджету за пільги та субсидії підприємствами що надають комунальні послуги, ОСББ та ЖБК;

– від 14.03.2018 №197 «Деякі питання надання пільг у готівковій формі з оплати проїзду усіма видами транспорту загального користування на міських, приміських та міжміських маршрутах», якою затверджено Порядок надання пільг у готівковій формі з оплати проїзду

усіма видами транспорту, який передбачає монетизацію пільг за рахунок коштів місцевого бюджету. Розмір готівкової виплати затверджується обласними, Київською міською держадміністраціями. За наполяганням АМУ у постанові передбачено, що монетизація пільг вводить лише за рішенням органів місцевого самоврядування;

– від 21.03.2018 №205 «Про внесення змін до пункту 25 Порядку виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників», що дозволила розблокувати рахунки органів місцевого самоврядування, з яких здійснюється виплата матеріальної допомоги, субвенцій на надання пільг та житлових субсидій населенню, інших соціальних допомог;

– від 04.04.2018 №237 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти “Нова українська школа”», яка забезпечила спрямування субвенції на оплату заходів з підвищення кваліфікації вчителів для впровадження нового державного стандарту початкової освіти та сучасних освітніх методик, закупівлі оснащення, зокрема, сучасних меблів, комп’ютерного обладнання та дидактичних матеріалів для перших класів;

– 18.07.2018 №710 «Про внесення змін до Порядку ведення Державного земельного кадастру», якою поліпшене правове регулювання ведення земельного кадастру у частині запровадження удосконаленого механізму надання адміністративних послуг, зокрема щодо реєстрації заяви про здійснення державної реєстрації земельної ділянки в електронній формі, покращений доступ для громадян при отриманні копій кадастрових документів, створено можливість для заявників контролювати стан готовності документів що є важливим кроком на шляху децентралізації повноважень у сфері земельних відносин;

– від 05.09.2018 №712 «Про затвердження Правил надання послуги з управління багатоквартирним будинком та Типового договору про надання послуги з управління багатоквартирним будинком», якою врегульований процес надання зазначених послуг відповідно до вимог нових законів «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» та «Про житлово-комунальні послуги»;

– від 03.10.2018 №791 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України», якою урегульовано питання оптимізації повноважень посадових осіб – керівників органів місцевого самоврядування в частині преміювання секретарів сільських, селищних, міських рад, заступників сільських, селищних, міських голів, керуючих справами (секретарів) виконавчих комітетів, старост, установлення їм надбавок і надання матеріальної допомоги;

– від 27.12.2018 №1141 «Про внесення зміни до переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес», якою доповнюється перелік послуг, що становлять загальний економічний інтерес послугами з централізованого опалення, постачання теплової енергії, постачання гарячої (холодної) води, водовідведення, вивезення (поводження) з побутовими відходами, таким чином розблоковано надання допомоги суб’єктам господарювання ЖКГ з місцевих бюджетів, оскільки відповідні проекти рішень ОМС не потрібно погоджувати з АМКУ;

– від 27.12.2018 р. № 1203 «Про утворення Координаційної ради з питань взаємодії між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування з впровадження реформи у сфері освіти», якою до складу Ради, що є тимчасовим консультативно-дорадчим органом Кабінету Міністрів України для забезпечення впровадження реформи освіти, включено АМУ.

Розпорядження Кабінету Міністрів України:

– від 31.01.2018 №60-р «Питання передачі земельних ділянок сільськогосподарського при-

значення державної власності у комунальну власність об'єднаних територіальних громад», якою Держгеокадастру доручено провести інвентаризацію та передати ОТГ земельні ділянки загальною площею близько 760 тис га із державної власності до кінця 2018 року. Протягом 2018 року 659 ОТГ (з 665) отримали у комунальну власність 1,5 млн га сільськогосподарських земель. Передача земель поза межами населених пунктів об'єднаним громадам забезпечить наповнення бюджетів ОТГ та сприятиме їх просторовому розвитку;

– від 18.04.2018 №315-р «Про схвалення проекту Основних напрямів бюджетної політики на 2019–2021 роки», яким визначено завдання бюджетної політики, пріоритети спрямування бюджетних коштів, засади податкової та бюджетної політики у середньостроковій перспективі. В Бюджетній резолюції враховані пропозиції АМУ щодо поширення середньострокового бюджетного планування та програмно-цільового методу для всіх місцевих бюджетів, збільшення кількості місцевих бюджетів, які мають прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом (за рахунок створення нових ОТГ), а також продовження бюджетної децентралізації;

– від 10.05.2018 №342-р «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції реформування системи професійного навчання державних службовців, голів місцевих держадміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад», яким визначені конкретні терміни, заходи та виконавці положень Концепції, що дозволить створити сучасну цілісну, мобільну та гнучку систему професійного навчання посадовців МС та депутатів місцевих рад.

Завдяки участі представників АМУ у засіданнях Уряду та Урядових комітетів **вдалося зняти з розгляду, повернути на доопрацювання або пом'якшити вплив 20 нормативно-правових актів**, що обмежували повноваження місцевого самоврядування або могли негативним чином позначитися на децентралізаційних процесах, зокрема:

7 травня на засідання Урядового комітету з питань економічної, фінансової та правової політики було винесено розроблений Мінфіном законопроект «Про основні засади діяльності органів державного фінансового контролю», яким визначені місія органів контролю, статус Держаудитслужби, засади та стандартів запровадження державного фінансового аудиту тощо. АМУ виступила проти ухвалення цього проекту, оскільки його положення не відповідають чинному законодавству, зокрема, Бюджетному кодексу та закону «Про місцеве самоврядування» в частині повноважень органів місцевого самоврядування щодо відповідальності та контролю за витрачанням коштів місцевих бюджетів на виконання власних повноважень. В результаті Урядовий комітет рекомендував доопрацювати проект закону з врахуванням експертних пропозицій та залученням АМУ.

11 травня на засіданні Урядового комітету з питань економічної, фінансової та правової політики було винесено:

– розроблений Мінфіном законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ставок деяких податків», який передбачав внесення змін до ст.255 щодо підвищення ставок деяких податків, зокрема, акцизного податку, в тому числі щодо алкоголю, екологічного податку, рентної плати за використання надр та збору (рентної плати) за спеціальне водокористування. АМУ для недопущення додаткового навантаження на місцеві бюджети виступила категорично проти збільшення ставок рентної плати за спеціальне водокористування. Адже заборгованість з різниці в тарифах перед комунальними підприємствами водопостачання складає 4,9 млрд грн.

– законопроекти «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо надання пільг по сплаті податку за землю для юридичних осіб – санітарно-курортних та оздоровчих закладів, що знаходяться у власності профспілкових організацій всіх форм власності)» (№ 8165) та «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо стимулювання розвитку вітчизняної промисловості» (№ 8145), якими передбачалося надання податкових пільг окремим категоріям платників податків, зокрема, зі платі за землю, ПДФО, податку на майно (відмінне від земельної ділянки). АМУ не підтримала обидва проекти, наголосивши на скороченні доходів місцевих бюджетів за зазначеними видами надходжень без належних фінансових компенсаторів з боку держави. В результаті законопроекти 8165 та 8145 не були підтримані Урядом.

17 травня на засідання Урядового комітету з питань економічної, фінансової та правової політики було винесено законопроект «Про внесення змін до статті 2 Закону України “Про публічні закупівлі” щодо проведення публічних закупівель органами державної влади та місцевого самоврядування» (№8245), яким пропонувалося заборонити органам місцевого самоврядування та їх структурним підрозділам проводити процедури закупівель товарів, робіт, послуг для інших юридичних осіб (підприємств, установ, організацій комунальної форми власності). АМУ не підтримала проект через невідповідність Бюджетному кодексу України та концепції реформування системи державних закупівель. В результаті законопроект №8245 не був підтриманий Урядом.

20 червня на засіданні Уряду розглядався проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2017 р. №983», яким вносилися зміни до Порядку та умов надання субвенції місцевим бюджетам на розвиток системи охорони здоров'я у сільській місцевості. Одним з нових положень передбачалося встановлення умови для надання субвенції - співфінансування з місцевих бюджетів в обсязі не менше 20% вартості проекту. АМУ наголосила, що виконання такої умови в 2018 році не можливо, оскільки ці кошти не планувалися при ухваленні місцевих бюджетів. Крім того, при закупівлі службового транспорту для закладів охорони здоров'я в сільській місцевості залучення коштів місцевих бюджетів недоцільно, оскільки потреба у транспорті є критичною саме для сільських громад. В результаті Уряд ухвалив компромісний варіант постанови - відсоток співфінансування був знижений до 10%, а заходи із забезпечення транспортом закладів охорони здоров'я фінансуватимуться виключно за рахунок коштів субвенції.

5 липня на засідання Урядового комітету з питань економічної, фінансової та правової політики було винесено розроблений МінТОТом законопроект «Про внесення зміни до пункту 165.1 статті 165 Податкового кодексу України щодо усунення дискримінації внутрішньо переміщених осіб у разі надання в оренду житла». АМУ наголосила, що згідно Податковому кодексу пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, встановлюються виключно органами місцевого самоврядування, і домоглася зняття проекту з розгляду.

17 липня на засідання Урядового комітету з питань економічної, фінансової та правової політики було винесено проект постанови «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 12 травня 1994 р. №302 і від 2 січня 1995 р. №1». АМУ не підтримала проект, оскільки його прийняття призвело б до додаткових видатків з бюджетів м. Києва та міст обласного значення на виготовлення (замовлення в Мінфіну) посвідчень, талонів, нагрудних знаків для осіб з інвалідністю внаслідок війни, учасників війни та сімей військових. Натомість АМУ запропонувала фінансувати ці витрати з обласних бюджетів. Зауваження були повністю враховані при доопрацюванні проекту постанови. Вона була прийнята Урядом 22 серпня 2018 р. за №632.

14 серпня на засідання Урядового комітету з питань соціальної політики та гуманітарного розвитку було винесено:

- розроблений Мінсоцполітики проект постанови «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2005 р. №936 і від 18 листопада 2009 р. №1243». АМУ домоглася відхилення проекту, наголосивши, що виплати компенсації громадянам за втрачене нерухоме майно у разі відселення або самостійного переселення з радіоактивної забрудненої території мають здійснюватися за рахунок коштів державного, а не місцевих бюджетів, при цьому розміри грошових допомог визначаються законом «Про Державний бюджет України» на відповідний рік, а не рішеннями органів місцевого самоврядування. Відповідні програми соціального захисту затверджуються парламентом та фінансуються з державного бюджету.

- розроблений Мінкультури проект постанови Уряду «Про підвищення оплати праці педагогічних працівників закладів спеціалізованої мистецької освіти». АМУ домоглася відправлення проекту на доопрацювання, оскільки запропоноване ним з 01.09.2018 підвищення оплати праці на 10% не передбачене у місцевих бюджетах на 2018 рік.

13 вересня на засідання Урядового комітету з питань економічної, фінансової та правової політики було винесено розроблений ФДМУ законопроект «Про оренду державного та комунального майна». АМУ вказала на колізію проекту з Земельним кодексом у випадках одночасного продажу прав на будівлю та на земельну ділянку, відсутність визначення дій орендодавця щодо декількох звітів про оцінку майна одного об'єкта, неузгодженість процедур передачі майна в оренду шляхом аукціону і конкурсу, а також ризики суттєвого зменшення надходжень до місцевих бюджетів через непередбачення індексації орендної плати. В результаті проект було знято з розгляду.

19 вересня на засідання Урядового комітету з питань економічної, фінансової та правової політики було винесено законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна»» (№8617). АМУ домоглася відхилення запропонованих змін, оскільки вони надають змогу орендарям, не зацікавленим у збереженні профілю орендованого майна, орендованих підприємств та поліпшенні орендованого майна, отримувати у власність майно на пільгових умовах без застосування процедури аукціону і це призведе до зменшення надходження коштів від приватизації до державного і місцевих бюджетів.

27 вересня на засідання Урядового комітету з питань економічної, фінансової та правової політики було винесено законопроект «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України щодо приватизації земельних ділянок, на яких знаходяться об'єкти приватизації» (№8452). АМУ наголосила, що запропонований проектом порядок приватизації об'єкта державної (комунальної) власності у складі єдиного майнового комплексу разом із земельною ділянкою не узгоджується із чинним земельним законодавством, і домоглася ухвалення негативного висновку.

30 жовтня на засіданні Урядового комітету з питань соціальної політики та гуманітарного розвитку Мінсоцполітики представило проект постанови Уряду «Про затвердження Порядку повернення майна чи відшкодування його вартості депортованим особам або у разі їх смерті спадкоємцям таких осіб», яким пропонувалося здійснювати повернення (відшкодування вартості) майна депортованим особам (або їхнім спадкоємцям) за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів за місцезнаходженням майна. АМУ зауважила, що статтю 1 Закону України від 17.04.2014 №1223-VII «Про відновлення прав осіб, депортованих за національною ознакою» встановлено, що компенсація – це відшкодування державою депортованій особі ма-

теріальної шкоди, заподіяної внаслідок депортації, а отже, має здійснюватися саме за рахунок коштів держбюджету. В результаті проект був знятий з розгляду та відправлений на доопрацювання головному розробнику.

7 листопада на засідання Уряду було винесено розроблений Мінкультом проект постанови Кабінету Міністрів України «Про підвищення оплати праці педагогічних працівників спеціалізованих мистецьких шкіл (шкіл-інтернатів)», якою пропонувалося провести перерахунок (з 1.09.2018) рівня оплати праці педагогічних працівників спеціалізованих мистецьких шкіл державної та комунальної форм власності до рівня оплати праці педпрацівників закладів загальної середньої освіти, оплата праці яких здійснюється за рахунок освітньої субвенції. АМУ висловила застереження, щодо відсутності у місцевих бюджетах коштів на такі цілі. В результаті постанова була ухвалена у запропонованій АМУ редакції - рішення Уряду стосувалося підвищення рівня оплати праці лише в спеціалізованих мистецьких школах державної форми власності й фінансувалося за рахунок коштів державного бюджету.

22 листопада на засідання Урядового комітету з питань економічної, фінансової та правової політики було винесено:

- розроблений Мінфіном законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо врегулювання існуючих проблемних питань та удосконалення адміністрування акцизного податку», яким пропонувалися зміни в частині запровадження контролю за цільовим використанням пального що ввозиться за пільговими ставками, встановлення відповідальності за використання такого пального не за призначенням, визначення процедури та підстав для анулювання реєстрації платником акцизного податку тощо. АМУ, обстоюючи інтереси місцевих бюджетів, до загального фонду яких зараховується 13,44% надходжень від акцизу, вказала на необхідність удосконалення механізму, запропонувавши закріпити акциз за спеціальним фондом місцевих бюджетів для подальшого використання коштів на утримання та ремонт автошляхів. Крім того, АМУ звернула увагу Комітету на те, що пропозиції законопроекту не відповідають нормам ухваленого в першому читанні проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» (закон №2628-VIII був прийнятий 23.11.2018). В результаті законопроект був відкликаний головним розробником для доопрацювання.

- законопроект «Про облігації фондів місцевого розвитку» (№ 9023), яким пропонувалося встановити організаційно-правові засади створення, функціонування та ліквідації нових фінансово-кредитних установ, так званих «фондів місцевого розвитку», визначити особливості розроблення та реалізації інвестиційних проектів за рахунок коштів від розміщення облігацій фондів місцевого розвитку, а також особливості емісії та погашення цих облігацій. АМУ звернула увагу Комітету на численні невідповідності між положеннями законопроекту та вимогами Бюджетного кодексу, законів «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про співробітництво територіальних громад», «Про добровільне об'єднання територіальних громад», «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» та наполягла на необхідності комплексного доопрацювання проекту з залученням представників державної влади, місцевого самоврядування та незалежних фінансових регуляторів. В результаті Комітет не підтримав проект закону.

6 грудня на засідання Урядового комітету з питань економічної, фінансової та правової політики був винесений розроблений Міненергугілля проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання споживання природного газу побутовими споживачами», яким з

01.05.2019 передбачалося скорочення соціальних нормативів, в межах яких надаються пільги та субсидії на комунальні послуги. АМУ наголосила, що запропоновані зміни належним чином не обґрунтовані, можуть призвести до зростання соціальної напруги, збільшення заборгованості за комунальні послуги, зумовити зниження вже досягнутого рівня комерційного обліку комунальних послуг. В результаті проект був направлений на доопрацювання.

20 грудня на засідання Урядового комітету з питань економічної, фінансової та правової політики було винесено:

- розроблений Мінсоцполітики проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2005 р. №936 і від 18 листопада 2009 р. №1243», яким пропонувалося виплачувати компенсації громадянам за втрачене нерухоме майно у разі відселення або самостійного переселення з радіоактивно забрудненої території за рахунок коштів місцевих бюджетів (цей проект вже виносився 14.08, але так і не був погоджений з АМУ). АМУ наголосила, що відповідно до статті 63 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» фінансування витрат, пов'язаних з реалізацією Закону, здійснюється за рахунок коштів державного і місцевого бюджетів, при цьому з державного бюджету має надаватися місцевим бюджетам компенсація (яка, до речі, не виплачується з 2006 року). В результаті проекту було знято з розгляду.

Захист інтересів місцевого самоврядування бюджетному процесі 2019 року

Для забезпечення врахування інтересів місцевого самоврядування Асоціація міст України, брала активну участь у підготовці та доопрацюванні законопроектів про Держбюджет-2019 та змін до Бюджетного та Податкового кодексів на всіх стадіях їх розгляду.

Завдяки активним діям АМУ вдалося відстояти законодавчі положення, які забезпечать додаткові надходження до місцевих бюджетів, та відхилити багато пропозицій, які б чинили негативний вплив на бюджетне забезпечення громад.

Завдяки зусиллям Асоціації міст України загалом на 2019 рік для всіх територіальних громад залучено додатковий ресурс в обсязі 44,6 млрд грн.

В бюджетному законодавстві:

- скасовано пільги зі сплати плати за землю для підприємств залізничного транспорту, через поновлення оподаткування цих земель місцеві бюджети отримають **1,2 млрд грн**;

- збільшено до **2,1 млрд грн** субвенцію на розвиток інфраструктури об'єднаних територіальних громад, *828 ОТГ переведено на прямі міжбюджетні відносини, в тому числі 163 ОТГ, утворених у 2018 році*;

- збільшено на **7,9 млрд грн** освітню субвенцію, яка передбачена в обсязі **69,6 млрд грн**, що на 13% більше у порівнянні з 2018 роком;

- передбачено медичну субвенцію у розмірі **55,7 млрд грн**, її дефіцит (12,1 млрд грн) частково буде покритий за рахунок видатків Національної служби здоров'я України (19,3 млрд грн) у разі переходу закладів охорони здоров'я на контракти з НСЗ.

Важливо! За підсумками першого півріччя 2019 року Уряд має переглянути обсяги освітньої та медичної субвенції (передбачено за пропозицією АМУ)

- компенсовано майже **0,4 млрд грн** втрат доходів місцевих бюджетів через надання державою

податкових пільг зі сплати земельного податку суб'єктам космічної діяльності та літакобудування;

– змінено базу та збільшено ставки туристичного збору (встановлені у відсотках до мінімальної заробітної плати), що дозволить місцевим бюджетам отримати додатково **120 млн грн**;

– продовжено фінансування з державного бюджету, а не з місцевих бюджетів, оплати послуг із патронату над дитиною та виплату соціальної допомоги на утримання дитини в сім'ї патронатного вихователя (до 2027 року).

НЕДОПУЩЕНО:

– скасування місцевого акцизу з тютюну та пального, тобто уникнено втрат місцевих бюджетів в обсязі **13,6 млрд грн**;

– погашення за рахунок місцевих бюджетів заборгованості за середньостроковими позиками і таким чином збережено **9 млрд грн** (ці кошти не будуть вилучені з 332 місцевих бюджетів);

– скасування податку на прибуток підприємств всіх форм власності, що забезпечило місцеві бюджети від потенційних втрат в обсязі **9,6 млрд грн**;

– вилучення залишків коштів місцевих бюджетів, що надійшли як відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, які не використані протягом двох років, тобто уникнено втрат на **800 млн грн**;

– перекладання на місцеві бюджети фінансування ВНЗ I-II рівня державної власності без статусу окремих юридичних осіб, що дозволить зберегти власний ресурс місцевих бюджетів в обсязі **862,4 млн грн**;

– покладання на міста та ОТГ відповідальності обласного рівня за надання гарантій за місцевими запозиченнями, тобто міста та ОТГ забезпечені від необхідності розраховуватись за боргами обласної влади.

ВПЕРШЕ ПЕРЕДБАЧЕНО:

– додатковий ресурс для бюджетів міст обласного значення та ОТГ - надходження від штрафних санкції за порушення законодавства про працю та у сфері містобудівної діяльності, що накладаються відповідними органами місцевого самоврядування, орієнтовно **440 млн грн**;

– додатковий ресурс для бюджетів міст обласного значення та ОТГ - 37% рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів у частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування. У Податковому кодексі збільшено в 1,5 рази ставки за цим податком, однак, тимчасово у 2019 році 13% цієї рентної плати будуть йти до спеціального фонду Держбюджету. Потенційні додаткові доходи місцевих бюджетів - **260 млн грн**;

– нове джерело доходів місцевих бюджетів - 5% рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення (крім рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату), що сплачується за місцем видобутку відповідних корисних копалин, - це орієнтовно **190 млн грн**;

– Державна фіскальна служба надаватиме органам місцевого самоврядування інформацію про сплачені податки та збори на відповідних територіях, суми податкового боргу по кожному платнику податків. Це сприятиме достовірному та правильному плануванню і аналізу виконання місцевого бюджету;

– врахування особливостей роботи комунальних підприємств, що надають послуги ЖКГ:

вони сплачуватимуть ПДВ після отримання коштів від споживачів, а не з моменту фактичного надання послуг, що забезпечить КП від виникнення заборгованостей зі сплати податків;

– новий механізм розподілу коштів дотації на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я. Обласна влада розподілятиме ресурс за погодженням з Урядом, що має забезпечити від упередженого та суб'єктивного розподілу ресурсу. Для забезпечення справедливості АМУ наполягала запровадити прямий розподіл цієї дотації між місцевими бюджетами.

Крім того, АМУ протягом **2018 року** вдалося вирішити низку проблемних питань місцевих бюджетів, зокрема:

– збільшено на **5,6 млрд грн** медичну субвенцію для погашення заборгованості із заробітних плат медичним працівникам; забезпечення хворих на цукровий діабет препаратами інсуліну та лікування пацієнтів з хронічною нирковою недостатністю; фінансування закладів первинної медичної допомоги, які не уклали договори з НСЗ;

– спрямовано додатково **300 млн грн** до бюджетів міст та ОТГ для часткового покриття дефіциту освітньої субвенції (виплата заробітної плати педагогічним працівникам);

– збережено щонайменше **1,4 млрд грн** для місцевих бюджетів на реалізацію інфраструктурних проектів та розвиток громад завдяки недопущенню вилучення з бюджетів розвитку місцевого самоврядування коштів пайової участі без належного компенсаторного механізму - АМУ не допустила прийняття законопроекту №8124;

– розподілено стабілізаційну дотацію місцевим бюджетам в обсязі **200 млн грн**;

– недопущено перекладання на місцеві бюджети фінансування виплат компенсацій громадянам за нерухоме майно, що втрачене у зв'язку з наслідками Чорнобильської катастрофи (наприклад, для Житомирської області у місцевих бюджетах збережено **101,5 млн грн**);

– врегульовано механізм доставки повідомлень про призначення субсидій за рахунок коштів державного бюджету, що забезпечило економію **39,3 млн грн** місцевих бюджетів;

– не допущено розширення категорій громадян, які мають право на пільговий проїзд в громадському транспорті, завдяки чому уникнено додаткового навантаження на місцеві бюджети **50 млн грн**.

Асоціація міст України і надалі буде відстоювати інтереси місцевого самоврядування для забезпечення подальшого зміцнення фінансової спроможності місцевих бюджетів, збільшення обсягів медичної та освітньої субвенцій, недопущення перекладання додаткових повноважень на місцевий рівень без належного компенсаційного ресурсу.

Протягом 2018 року в рамках діалогу АМУ з Урядом відбулася зустріч Правління АМУ з Кабінетом Міністрів України, Прем'єр-міністр України В.Гройсман на запрошення АМУ взяв участь у двох масштабних заходах – XIV Українському муніципальному форумі та Дні діалогу з Урядом.

ЗУСТРІЧ ПРАВЛІННЯ АМУ З ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРОМ

21 травня відбулася зустріч Правління АМУ з Прем'єр-міністром України В.Гройсманом. У заході взяли участь Голова АМУ Київський міський голова В.Кличко, виконавчий директор АМУ О.Слобожан, близько 50 міських голів, міністри та представники центральних органів влади.

Головна тема зустрічі - проблемні питання бюджетного забезпечення територіальних громад та шляхи їх вирішення, серед яких: недостатність медичної та освітньої субвенції; заборгованість державного бюджету перед місцевими бюджетами з субвенції на надання пільг і субсидій; погашення заборгованості з різниці в тарифах; розподіл коштів субвенції на будівництво і ремонт доріг, включаючи дороги комунальної власності.

Також АМУ підняла питання про прискорення прийняття нормативних актів Уряду, які забезпечать введення в дію законів «Про житлово-комунальні послуги» та «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання». Асоціація підтримувала прийняття цих законів і висловила готовність долучитися до розробки проектів урядових рішень спільно з Мінрегіоном.

За підсумками зустрічі Прем'єр-міністр надав протокольні доручення міністерствам провести наради з Асоціацією міст України для визначення шляхів вирішення піднятих проблем. Головам обласних адміністрацій доручено провести зустрічі з регіональними відділеннями АМУ для обговорення та вирішення проблем територіальних громад, зокрема, у питаннях розподілу коштів субвенції на ремонт і будівництво доріг.

На виконання доручень Глави Уряду протягом травня-липня відбулися наради у міністерствах за участі представників громад-членів АМУ.

За результатами цих нарад вдалося частково покращити бюджетне забезпечення територіальних громад у 2018-2019 рр. (детальніше на стор. 31-33). Зокрема, обсяги додаткової дотації для міст та ОТГ вдалося збільшити майже до **3 млрд грн**, а дорожньої субвенції для муніципалітетів – до **1 млрд грн**.

XIV УКРАЇНСЬКИЙ МУНІЦИПАЛЬНИЙ ФОРУМ

18-19 червня у Києві Асоціація міст України провела XIV Український муніципальний форум. Серед майже 400 учасників - голови громад-членів АМУ та представники органів місцевого самоврядування, народні депутати, представники парламенту, уряду, проектів міжнародної технічної допомоги, експертного середовища та партнерів АМУ з Норвегії, Канади та Литви.

У Форумі взяли участь Президент України Петро Порошенко, Прем'єр-міністр Володимир Гройсман, Перший заступник Голови Верховної Ради України Ірина Геращенко, народні депутати України - Оксана Продан, представник Голови АМУ в парламенті, Олена Бойко, Сергій Кудлаєнко, Олег Березюк та Ірина Сисоєнко.

Серед гостей Форуму - Повноважний Посол Норвегії в Україні Уле Тер'є Хорпестад, Посол Канади в Україні Роман Ващук та Президент Асоціації муніципалітетів Литви Річард Малінаускас.

18 червня відбувся День місцевої демократії

Голова Асоціації міст України, Київський міський голова В.Кличко у вступному слові, зокрема, наголосив: «Необхідно невідкладно внести до Конституції зміни, які мають зробити децентралізацію та її досягнення незворотними. Це, як ми сподіваємося, забезпечить умови для логічного завершення реформи. Одним з найгарячіших питань залишається і ухвалення нового закону «Про службу в органах місцевого самоврядування». Новий його проект розроблений за участі АМУ та нещодавно зареєстрований. Він містить підходи, які мають забезпечити нову якість нашої роботи для громадян. Крім того, він дозволить владі на місцях, залежно від можливостей, визначати привабливі умови праці для залучення найкращих фахівців на роботу. Новий закон «Про державну службу» вже два роки, як набув чинності, і зволікання з ухваленням прогресивного закону для місцевого самоврядування виглядає несправедливим».

Перед учасниками Форуму виступив Президент України П.Порошенко. Він наголосив на результатах децентралізації і підкреслив, що ця реформа, по-перше, наблизила владу до людей. По-друге, вона сприяє вирішенню в найкращий спосіб багатьох інфраструктурних і соціальних проблем. І по-третє – децентралізація відповідає євроінтеграційним планам України, оскільки повністю синхронізована з Європейською Хартією місцевого самоврядування.

Насамкінець виступу Президент П.Порошенко сказав: «Принагідно хочу подякувати Асоціації міст України, її експертам, які зробили величезну роботу і активно зараз беруть участь у процесі розробки та розгляду парламентом законодавчих ініціатив у сфері місцевого самоврядування, які проводять інформаційну роботу серед представників місцевих громад, громадянського суспільства про переваги, які надає прийняття того, чи іншого законодавства».

Надзвичайний і Повноважний Посол Королівства Норвегії в Україні Уле Тер'є Хорпестад у вітальному слові наголосив, що реформа з децентралізації та зміцнення місцевого самоврядування – одна з найуспішніших та результативних українських реформ. Норвегія підтримує та буде продовжувати підтримувати ці реформи.

Робота Форуму продовжилася сесією «Стан і законодавче забезпечення місцевої демократії в Україні».

На початку сесії було представлено результати соціологічного дослідження оцінки стану місцевої демократії в містах України – виступили О.Осланд, старший дослідник NIBR (Норвегія) та Д.Денисенко, директор соціологічної компанії «ОперСо».

Кам'янець-Подільський міський голова М.Сімашкевич зазначив, що рівень довіри громади до влади залежить від того наскільки люди включені у процес прийняття рішень. Білозірський сільський голова В.Міцук поділився досвідом впровадження Бюджету участі. Посилаючись на норвезький досвід він зауважив, що до прийняття рішень потрібно залучати всі вікові групи жителів громади, навіть п'ятирічні діти мають право голосу, коли мова йде про обладнання дитячого майданчика. Мер міста Квам (Норвегія) Дж.Лйонес розповів про досвід взаємодії влади і громади у муніципалітетах Норвегії.

Далі відбулася дискусія на тему: «Законодавче забезпечення місцевої демократії в Україні».

Заступник Голови Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування С.Кудлаєнко наголосив на важливості налагодження постійного діалогу між представниками усіх гілок влади та органів місцевого самоврядування, запевнивши, що Комітет й надалі залишатиметься майданчиком для дискусій з усіх питань законодавчого забезпечення місцевого самоврядування. Зокрема, народний депутат поінформував про ініціативи Комітету щодо удосконалення правового статусу депутатів місцевих рад, підтримку нової редакції Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування», а також підкреслив необхідність системного оновлення законодавства про місцеві вибори. Народний депутат О.Бойко закликала представників органів місцевого самоврядування брати активну участь у відстоюванні власних інтересів на всіх етапах законотворчого процесу та наголосила на необхідності запровадження повсюдності місцевого самоврядування, щоб всі громади мали рівні права.

Наступна сесія була присвячена темі «Інструменти місцевої демократії», її модератором виступив Виконавчий директор АМУ О. Слобожан.

Директор департаменту інформаційно-комунікаційних технологій КМДА Ю.Назаров презентував концепцію KYIV SMART CITY. Директор Департаменту надання адміністративних послуг Одеської міської ради Є.Абрамова представила досвід електронного урядування. Тернопільський міський голова С.Надал презентував громадські ініціативи та Бюджет участі міста Тернопіль. Директор Департаменту фінансової політики Черкаської міської ради Н.Джуган представила досвід впровадження Громадського бюджету.

Громадські ініціативи в Балтській ОТГ – тема виступу заступника Балтського міського голови. В.Жиліховського.

Народний депутат України, представник Голови АМУ у Верховній Раді України, О.Продан розповіла про інструмент місцевої демократії – бюджет участі та зазначила, що лише у 19 з 23 обласних центрів України працюють інструменти електронного голосування за громадський бюджет. А всього в Україні 45 міст мають такий інструмент місцевої демократії.

О.Продан наголосила на важливості співпраці АМУ з парламентом. Так, саме завдяки ініціативам Асоціації вдалося відтермінувати окремі положення закону про житлово-комунальні послуги і застосування штрафних санкцій за надання послуг тепло- та водопостачання без комерційного обліку. Представник Голови АМУ в парламенті зазначила, що за ці роки налагоджена плідна взаємодія між Асоціацією та Верховною Радою і висловила готовність співпрацювати безпосередньо з головами громад.

Виконавчий директор АМУ О.Слобожан додав, що завдяки Міжфракційному депутатському об'єднанню «За розвиток місцевого самоврядування» вдалося відстояти важливі здобутки децентралізації – пайову участь забудовників у розвитку інфраструктури та передачу громадам повноважень Держархбудконтролю.

19 червня відбувся День відкритого врядування та економічного розвитку українських міст

Голова Асоціації міст України, Київський міський голова В.Кличко, відкриваючи засідання, зазначив, що сьогодні одним з найважливіших завдань для органів місцевого самоврядування є розробка ефективних інструментів використання бюджетних коштів. Також він наголосив на важливості питання збільшення власних доходів місцевих бюджетів через підвищення ролі місцевого самоврядування в адмініструванні місцевих податків та зборів. Це допоможе зменшити фінансову залежність органів місцевого самоврядування від трансфертів з державного бюджету.

Голова АМУ повідомив, що Асоціація розробила Муніципальний фіскальний реєстр з метою наповнення Реєстру речових прав на нерухоме майно, обліку пільгових категорій громадян, оптимізації видаткової частини та наповнення дохідної частини місцевих бюджетів. В.Кличко висловив сподівання щодо підтримки уряду в його впровадженні. (Програмний комплекс «Муніципальний фіскальний реєстр», - ред.)

Прем'єр-міністр України В.Гройсман наголосив, що сьогодні в Україні склалася непогана динаміка зростання місцевих бюджетів і при цьому є баланс між державним і місцевими бюджетами. Саме тому час говорити про те, як примножити наявні ресурси, ефективно використати фінансові інструменти, створити привабливий інвестиційний клімат для чесного бізнесу, який створює легальні підприємства і робочі місця. Ключові речі, які очікують люди від влади, передусім влади на місцях, - це якісна освіта, медицина, інфраструктура, енергоефективність, розвиток культури.

Прем'єр-міністр висловив переконання, що за 3-5 років держава має всі шанси побудувати міцну економіку з розвинутою інфраструктурою. «У цьому контексті важливий постійний діалог - і я радий, що щоквартально та в робочому режимі Секретаріат Прем'єр-міністра, міністерства і Асоціація міст України, її виконавча дирекція, знаходяться у постійному діалозі», - підкреслив Глава Уряду.

Далі відбулася дискусія, у ході якої міські голови поставили Главі Уряду гострі питання, які їх хвилюють, та обговорити важливі для громад проблеми.

Посол Канади в Україні Р. Ващук сказав: «Понад усе ми розуміємо, що вам потрібні не лише навчання, а й практика. І важливо переймати не тільки міжнародний досвід, зокрема, канадський, а звернути увагу на те, що і в Україні вже є свій власний позитивний досвід, яким варто ділитися».

Під час пленарного засідання українські та міжнародні експерти обговорили з учасниками

Форуму проблеми економічного розвитку територіальних громад.

Державний секретар Міністерства інформаційної політики України А.Біденко презентував учасникам Форуму «парасольковий бренд» Ukraine NOW, мета якого полягає в об'єднанні зусиль для просування міст, селищ та сіл України у світі.

Далі учасники Форуму на тематичних секціях дискутували питання демократичного врядування, розвитку малого і середнього бізнесу, забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків, стратегічну екологічну оцінку міст.

Учасники Форуму ухвалили **Звернення до керівництва держави** щодо вирішення трьох блоків питань: I. Удосконалення засад місцевого самоврядування – прийняття змін до Конституції, законів про службу в органах місцевого самоврядування та про адміністративно-територіальний устрій; II. Бюджетне забезпечення територіальних громад – збільшення освітньої та медичної субвенцій, удосконалення формули розподілу освітньої субвенції; III. Інтенсифікація місцевого економічного розвитку – розподіл субвенції на будівництво і утримання доріг місцевого значення органам місцевого самоврядування, збереження пайової участі забудовників у розвитку інфраструктури, впровадження Муніципального фіскального реєстру з метою наповнення Реєстру речових прав на нерухоме майно, обліку пільгових категорій громадян, оптимізації видаткової частини та наповнення дохідної частини місцевих бюджетів.

ДЕНЬ ДІАЛОГУ З ВЛАДОЮ

Безпосередній діалог представників місцевого самоврядування з органами влади відбувається під час Дня Діалогу – традиційного заходу, який щороку проводить АМУ.

На День Діалогу з владою, що проходив 24-25 вересня у Тернополі, зібралися близько 400 учасників, серед яких голови громад-членів АМУ, народні депутати, міністри, представники парламенту та профільних міністерств, а також проектів міжнародної технічної допомоги – партнерів АМУ, експертного середовища.

У заході взяли участь Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман, Віце-прем'єр-міністр України-Міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Геннадій Зубко, Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич, Міністр соціальної політики України Андрій Рева, Міністр Кабінету Міністрів України Олександр Саєнко, Голова Державної аудиторської служби України Лідія Гаврилова, Голова Національної служби здоров'я України Олег Петренко, представник Голови АМУ в парламенті народний депутат України Оксана Продан, Голова Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування Сергій Власенко, заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, заступник голови Міжфракційного депутатського об'єднання «За розвиток місцевого самоврядування» Сергій Мельник, представник Кабінету Міністрів України у парламенті, народний депутат України Вадим Денисенко, народні депутати України - Олександр Дехтярчук, Олена Бойко, Ігорь Побер, Тарас Юрик, Роман Заставний, Михайло Головка.

Серед гостей Дня Діалогу – Генеральний секретар Конгресу місцевих та регіональних влад Ради Європи Андреас Кіфер, спеціальний посланник Уряду ФРН з питань реформ Георг Мільбрادت.

24 вересня

Голова Асоціації міст України, Київський міський голова В.Кличко відкрив засідання та виступив з програмною доповіддю. Він відзначив, що на цьогорічному Дні Діалогу з владою основними питаннями для обговорення стануть результати та виклики реформи місцевого самоврядування, бюджетного забезпечення територіальних громад, а також – законодавчого забезпечення житлово-комунального господарства та містобудування. В.Кличко наголосив, що, готуючись до зустрічі, АМУ збрала близько 200 проблемних питань громад: «Більшість рад наголошують на тому, що наявними обсягами освітньої та медичної субвенцій не забезпечена потреба в коштах. Така ситуація виникає через відсутність адекватних нормативів та формул розрахунку цих обсягів, – сказав Голова АМУ. – Розподіл областями між місцевими бюджетами додаткової дотації на здійснення переданих видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я розцінюється як нерівномірний, необ'єктивний та упереджений. Коштів місцевих бюджетів не вистачає і для виконання інших переданих державою у 2016-2018 роках повноважень, зокрема, із здійснення державної реєстрації, з держархбудконтролю, з надання адмінпослуг, із забезпечення соціальних програм держави, пільгових перевезень». В.Кличко підкреслив, що таким чином, не дотримується норма статті 142 Конституції України, згідно з якою витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою: «Це тривожна ситуація і її треба вирішувати».

Голова АМУ також зазначив, що парламент нарешті ухвалив закон, який надає повноваження органам місцевого самоврядування навести лад у сфері паркування. Однак, тепер органи місцевого самоврядування очікують швидкого прийняття підзаконної бази для його реалізації, інакше цей закон не запрацює 27 вересня, як це мало бути. Він також наголосив на важливості ухвалених законів – «Про житлово-комунальні послуги», «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» та інших. «Але ми не можемо скористатися наданими нам можливостями, бо досі відсутні передбачені цими законами підзаконні акти. І, я переконаний, якщо є закон – повинні бути всі необхідні механізми для його втілення!» – підкреслив Голова АМУ.

В.Кличко відзначив і проблему реформування служби в органах місцевого самоврядування: «Вирішення цього питання вже два роки як «зависло» з незрозумілих для нас причин. Щодо умов праці держслужбовців закон ухвалили. А на владу на місцях махнули рукою? Це несправедливо і не сприяє ефективній роботі».

Голова АМУ привернув увагу уряду, парламенту і до перспектив реформи з децентралізації: «Вона поступово вже приносить результати територіальним громадам. Разом з тим, є гостра потреба в закріпленні її засад у Конституції України. Щоб не було відкату реформи та скасування її досягнень у майбутньому. Адже частина політичних сил, які претендують на владу, націлена на централізацію. Цього не можна допустити!».

Із вітальним словом до учасників звернувся Тернопільський міський голова С.Надал. Голова Тернопільської обласної державної адміністрації С.Барна зачитав привітання від Президента України П.Порошенка. Голова Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування С.Власенко виголосив привітання від Голови Верховної Ради України А.Парубія.

Перед учасниками Форуму виступив Прем'єр-міністр України В.Гройсман. Він наголосив на тому, що фундаментальна реформа з децентралізації – передачі на місця адміністративних повноважень і фінансових можливостей буде продовжена, але вимога до місцевого самоврядування – конвертувати переданий ресурс в нову якість життя людей. «Ще кілька років тому, зазвичай, у нас були монолози: центральна влада говорила одне, місця – інше. І вони один одного не чули. Ми побудували нову систему, – сказав В.Гройсман. – Перед нами стоїть завдання – побудувати економічно сильну державу. Чи можливо це без сильних громад? Ні. Місцеве самоврядування потрібно стверджувати шляхом зміцнення повноважень, передачі ресурсів і відповідальності. Це три фундаменти, на яких базується місцеве самоврядування».

Глава Уряду наголосив, що сьогодні на центральному рівні запроваджуються фундаментальні зміни – в освіті, медицині, в промисловій політиці, у сфері розбудови ділового клімату. Залучення регіонів до цих змін має бути максимальним. Нову якість життя має відчути кожен громадянин. «І тут органам місцевого самоврядування треба розуміти, як конвертувати ресурс в необхідну якість. Цього року Уряд вийшов з трьома пріоритетами роботи: економіка та пакет економічних законів, європейська інтеграція і децентралізація. Я пройшов з цією ідеєю непростий і немалий шлях. І я радий, що ця ідея сьогодні має практичне застосування і добрий результат», – сказав В.Гройсман.

Прем'єр-міністр України відзначив: «Нам треба формувати сильні громади. І вони мають бути включені в економічне зростання. В діалозі зможемо знаходити правильні державницькі рішення».

Також Глава Уряду сказав, що наполягає на необхідності проведення фіскальних перевірок будівельних компаній на предмет сплати податків до бюджетів всіх рівнів, а також чіткого

виконання законодавства про працю. В.Гройсман підкреслив, що сьогодні в будівельній галузі проглядається погана тенденція, коли будуються тисячі квадратних метрів житла, при цьому не будуються об'єкти соціальної інфраструктури – садочки, школи, а також неналежним чином сплачуються податки. Нерідкими є випадки тіньової зайнятості на будівництвах. «Буде доручення ДФС почати тотальні перевірки забудовників – на предмет сплати податків до бюджетів всіх рівнів», – сказав Прем'єр-міністр України.

Після виступу відбувся відвертий діалог мерів та Глави Уряду. Голови громад ставили В.Гройсману конкретні запитання і отримували чіткі відповіді та пояснення. Головним чином, питання мерів стосувалися таких проблем: передача ОТГ земель за межами населених пунктів; недофінансування на місцях Урядових програм забезпечення ліками хронічних хворих (діабет тощо); недоотримання надходжень від податку на землю через надання Укрзалізниці пільг зі сплати цього податку; заборона на обласному рівні діяльності інспекторів праці, спрямованої на перешкоджання тіньовим зарплатам.

Серйозну стурбованість голів громад викликає тінізація ринку пального і, як наслідок, недоотримання місцевими бюджетами коштів від акцизного податку на пальне, а також від акцизних податків з продажу тютюну та алкоголю.

Прем'єр-міністр вважає, що передача органам місцевого самоврядування права на адміністрування місцевих податків допоможе забезпечити контроль відповідних надходжень до місцевих бюджетів. «Тобто ви повинні мати право на адміністрування на все, що наповнює ваш бюджет, і це моя позиція. І наша ініціатива по тіньовій зайнятості така ж сама була, щоб ви працювали по детінізації».

«Я думаю, що проблем у нас може бути багато. Головне, щоб був діалог, і в результаті цього діалогу були відповідні рішення, але взаємні рішення, я б дуже просив вас про це пам'ятати. Бо це є дуже важливим.

В рамках роботи Дня діалогу Прем'єр-міністр України В.Гройсман також взяв участь у церемонії передачі земельних ділянок у комунальну власність від Держгеокадастру 15 об'єднаним територіальним громадам Тернопільської області.

Під час Дня діалогу з владою Голова АМУ В.Кличко та Голова представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні Д.Гулейд підписали Меморандум про наміри та взаємодію між АМУ та ЮНІСЕФ щодо співробітництва у сфері захисту прав дітей, надання соціальних послуг та впровадження децентралізаційної реформи. «Сьогодні співпраця міст України із ЮНІСЕФ

виходить на новий рівень: ми підписуємо глобальний меморандум про співпрацю. Основна мета – це забезпечити дітей та молодь якісними послугами на місцях в рамках децентралізації. І що найважливіше – ЮНІСЕФ підтримує позицію усіх міст – надання послуг з дотриманням принципу субсидіарності: жодної передачі державних повноважень на місця без ресурсів. І саме ця норма також відображується в меморандумі», – зазначив Голова АМУ В.Кличко під час церемонії підписання.

Далі робота Дня Діалогу з владою продовжилася на трьох панельних дискусіях.

І. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЙНОЇ РЕФОРМИ

Віце-прем'єр-міністр України-Міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Г.Зубко, звертаючись до голів громад, зокрема, зазначив, що незалежно від місця юридичної реєстрації підприємства або його структурних підрозділів, податок з доходів фізичних осіб має сплачуватися за фактичним місцем роботи – в місцеві бюджети громад. Він наголосив на тому, що це є спільне бачення Мінрегіону та АМУ, яке буде позиціонуватися на рівні Уряду. «Нам необхідно працювати над збільшенням надходжень до місцевих бюджетів. Хочу запевнити, що у проекті держбюджету-2019, збережені усі надходження, які спрямовувались до місцевих бюджетів. Додатково ми запроваджуємо ряд новацій – 5% ренти за видобуток корисних копалин, надходження ПДФО від доходів за здавання фізичними особами в оренду земельних ділянок або паїв податковим агентом, збереження зарахування 13,44% акцизного податку з пального до місцевих бюджетів», – сказав Г.Зубко.

Голова Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування С.Власенко у виступі сказав: «Держава сьогодні знаходиться в обмежених можливостях, але це не означає, що треба перекладати функції держави на органи місцевого самоврядування, не забезпечивши фінансування або не показавши джерел. Важливе питання, яке вже давно відстоює Комітет – стабільність політики в галузі децентралізації, щоб мери знали що буде відбуватися в громаді через 3-5 років та могли будувати ефективні плани». С.Власенко також відзначив, що співпраця з АМУ – це стала позиція профільного парламентського Комітету: «Ми намагаємося щорічно підтримувати ті пропозиції, які отримуємо від Асоціації міст України і робимо все можливе, щоб виправити проект бюджету на користь місцевого самоврядування. Ми повинні разом – і держава, і місцеве самоврядування, переживати складні часи і це потрібно робити у рівних умовах».

Генеральний секретар Конгресу місцевих та регіональних влад Ради Європи А.Кіфер відзначив масштабність заходу та важливу роль АМУ: «Вересень 2018 року – це особливий місяць, тому що виповнюється 30 років з того моменту, коли вступила в силу Європейська хартія місцевого самоврядування. Проведення консультацій є одним з ключових елементів цього документу. Це угода, яка була підтримана та схвалена всіма країнами-членами Ради Європи. Насправді, АМУ є надзвичайно важливим гравцем у багаторівневій системі врядування. Тому що одним з її надважливих завдань є забезпечення містку взаємодії між громадянами, які проживають в громадах, і владою на різних рівнях. Той факт, що цей захід триває цілих два дні є свідченням величезної та рішучої політичної волі, яка зараз присутня на всіх рівнях влади – змінити те, як раніше велася політика. Уряд, Верховна Рада та ви всі ви доклали зусилля до того, щоб перетворити Україну у справді демократичну країну з великою перспективою». А.Кіфер також наголосив на тому, що лише чесні вибори здатні забезпечити справжню підзвітність жителям громад, яка має бути сильнішою, ніж підзвітність перед вищими органами державної влади. Пан Кіфер зазначив – вкрай важливо, щоб цього року відбулися вибори в ОТГ.

Народний депутат України, постійний представник Голови АМУ у Парламенті О.Продан наголосила на тому, що є три основні моменти, які мають бути властиві владі на кожному рівні – повноваження, фінансування цих повноважень і відповідальність. «Хочу відзначити, що систематичне подання Урядом проекту державного бюджету на наступний рік до 15 вересня – це, хоч на перший погляд і формальність, але насправді – велика перевага для нас, адже є час все відпрацювати, десь переконати, десь навіть «вибити» певні норми, без яких громади не змо-

жуть жити», – відзначила О.Продан. Вона розповіла про чотири важливих законопроекти, які відстоює у парламенті спільно з АМУ – про діяльність органів державного фінансового контролю (№9086); зміни до Податкового кодексу України (№9085); зміни до Бюджетного кодексу України (№9084) та Проект Закону про Державний бюджет України на 2019 рік (№9000). Також представник Голови АМУ у Парламенті підкреслила, що позиція АМУ у питанні контролю за органами місцевого самоврядування буде жорстко відстоюватися під час роботи над відповідним законопроектом. О.Продан відзначила й інші важливі питання, які потрібно вирішити – це стовідсоткове надходження податку з доходів фізичних осіб до місцевих бюджетів, спрощення процедур в будівництві за участі органів місцевого самоврядування, ухвалення законопроекту про місцеві агломерації, муніципальну варту, про службу в органах місцевого самоврядування, адміністративний устрій. Також О.Продан сказала, що дуже важливо не допустити скасування пайової участі та вирішити питання з ЦВК, яка має нарешті призначити вибори в ОТГ і, крім того, потрібно врегулювати питання щодо виділення землі для учасників АТО.

Голова Державної аудиторської служби України Л.Гаврилова представила особливості фінансового контролю органів місцевого самоврядування та подякувала АМУ за участь у розробці Порядку проведення Державною аудиторською службою фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів.

II. БЮДЖЕТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СЕКТОРАЛЬНИХ РЕФОРМ

Засідання проходило у форматі діалогу керівників громад з профільними міністрами, представниками центральних органів державної влади та народними депутатами. У діалозі з Міністром освіти і науки України Л.Гриневич обговорювалися особливості впровадження стандартів Нової Української Школи. Під час дискусії з Міністром соціальної політики України А.Ревою учасники обговорили важливі питання соціального захисту населення на місцях. Заступник Міністра фінансів України Ю.Джигир відповів на запитання щодо бюджетного забезпечення територіальних громад. П.Ковтонюк, заступник Міністра охорони здоров'я України та О.Петренко, Голова Національної служби здоров'я України виступили з презентаціями щодо реформи первинної ланки медицини. Народні депутати С.Мельник та О.Дехтярчук обговорили з мерами подальше вдосконалення законодавчої бази децентралізаційної та секторальних реформ.

III. МІСТОБУДУВАННЯ ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО

Заступник міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Л.Парцхаладзе виступив із презентаціями, у ході яких розповів про нововведення до Державних будівельних норм та навів конкретні приклади їх застосування, а також продемонстрував новітні стандарти будівництва центрів надання адмінпослуг, медичних амбулаторій та закладів освіти.

Після завершення панельної дискусії учасники Дня діалогу з владою схвалили звернення до вищих органів влади щодо якнайшвидшого забезпечення реалізації завдань децентралізаційної реформи, вирішення питань бюджетного та ресурсного забезпечення територіальних громад у завершальний період 2018 року і на 2019 рік, а також завдань у сфері секторальних реформ.

25 вересня у другий день роботи заходу відбулася панельна дискусія Соціально-культурний розвиток громад: нові можливості, під час якої обговорювалися різноманітні програми та проекти, що сприяють місцевому розвитку.

ДІАЛОГ З ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ УКРАЇНИ

Протягом 2018 року в парламенті продовжило діяльність Міжфракційне депутатське об'єднання «За розвиток місцевого самоврядування» (МДО). На кінець звітної періоду до складу МДО входило 35 народних депутатів з різних парламентських фракцій. АМУ виконує функції секретаріату МДО, здійснює аналітичне та інформаційне супроводження його діяльності.

Завдяки спільній діяльності Асоціації та МДО:

- зареєстровано 3 законопроекти, розроблені експертами Асоціації;
- забезпечено представлення позиції АМУ щодо законопроектів, які стосуються місцевого самоврядування (голосування, лобіювання, поправки до другого читання).

Прикладом тісної співпраці з МДО є участь у бюджетному процесі 2018 і 2019 років. Завдяки зусиллям членів МДО стало можливим внесення та просування поправок АМУ, а також протидія спробам обмежити фінансові ресурси місцевого самоврядування.

Загалом експертами АМУ направлено у комітети Верховної Ради України **65** експертних висновків до законопроектів.

Представники АМУ взяли участь у **89** засіданнях **11** Комітетів Верховної Ради України:

з питань аграрної політики та земельних відносин	3
з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства	15
з питань бюджету	14
з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування	14
з питань економічної політики	1
з питань науки і освіти	17
з питань охорони здоров'я	8
з питань податкової та митної політики	2
з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму	2
з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення	8
у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю	4
Спільне засідання Комітетів з питань охорони здоров'я та з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення	1
	89

Народні депутати України протягом року брали участь у таких заходах АМУ:

XIV Український муніципальний форум; День Діалогу з владою; засідання Правління АМУ; Галузевий форум; регіональні платформи з політичного діалогу у сфері місцевого самоврядування; семінари, конференції.

Представник МДО, н.д. О.Продан внесла поправки, розроблені експертами ВД АМУ, до проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо добровільного приєднання територіальних громад сіл, селищ

до територіальних громад міст обласного значення (реєстр. № 6466). Вказані поправки були повністю враховані Комітетом.

Представники МДО взяли активну участь у переговорах з представниками Президента України щодо Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» №2489. Переговори стосувалися компромісу при розгляді вето Президента. Пропозиції АМУ, підготовлені представниками проекту, стали основою цих переговорів.

Результатом постійного діалогу та тісної співпраці АМУ з Верховною Радою України стає врахування позиції та інтересів місцевого самоврядування у процесі розробки та прийняття законодавства.

Так, представник Голови АМУ у парламенті О.Продан зареєструвала розроблені експертами АМУ законопроекти: «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (№ 8428) та «Про внесення змін до розділу IV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» (№ 8429). За наслідками активної роботи АМУ з представниками МДО та парламентськими фракціями, народні депутати України ухвалили Закон України «Про внесення змін до розділу IV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» щодо термінів застосування фінансових санкцій за порушення законодавства у сфері комерційного обліку теплової енергії та водопостачання та до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про житлово-комунальні послуги» щодо уточнення порядку введення в дію Закону» (від 7 червня 2018 р. № 2454-VIII). Таким чином, завдяки спільним зусиллям АМУ та народних депутатів-членів МДО було відтерміновано введення в дію норм Законів України, для реалізації яких держава не забезпечила правового та фінансового механізмів.

З метою захисту коштів міжнародних фінансових організацій, які вони інвестують у підприємства тепло- та водопостачання, група народних депутатів України розробила та зареєструвала законопроект «Про внесення змін до деяких законів України щодо заборони звернення стягнення та накладення арешту на кошти суб'єктів господарювання у сферах тепло-, водопостачання та водовідведення, отриманих від міжнародних фінансових організацій на реалізацію інвестиційних проектів (заходів) в Україні» (№ 6578). АМУ наполегливо підтримувала проходження цього законопроекту у Верховній Раді України, зокрема, шляхом співпраці з МДО та парламентськими

фракціями. Результатом стало його ухвалення парламентом. Таким чином був створений механізм захисту коштів міжнародних фінансових організацій на рахунках підприємств тепло- та водопостачання від стягнення Державною виконавчою службою, зокрема, для погашення заборгованості комунальних підприємств перед постачальниками енергоресурсів.

Прийнято Закон України №2497-VIII від 10.08.2018 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств», яким започатковано справляння земельного податку із земель лісового фонду. Відповідні зміни, розроблені аналітиками АМУ, зареєструвала представник Голови АМУ у парламенті О.Продан під час доопрацювання законопроекту до другого читання.

У звітному періоді АМУ звернулася до депутатів з МДО «За розвиток місцевого самоврядування» з проханням не підтримувати законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні» (№ 8124) у частині скасування пайової участі. В додатку до листа було додано зведену інформацію, отриману в ході опитування 142 міст та 283 ОТГ, щодо обсягів надходжень пайових внесків до бюджету розвитку опитаних громад.

У Верховній раді України зареєстровано проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» (щодо припинення або тимчасового зупинення повноважень органів державного архітектурно-будівельного контролю)» (№7266-1). За ініціатииви АМУ 20 квітня 2018 року спільно із ДАБІ, парламентським Комітетом з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства та органами місцевого самоврядування було проведено робочу нараду, на якій обговорювалося питання можливої втрати органами місцевого самоврядування повноважень у сфері держархбудконтролю. За результатами наради АМУ направила лист у профільний Комітет народному депутату України Кривошеї Г. з проханням внести зміни до законопроекту №7266-1 в частині вилучення тих положень, які регулюють питання централізованого позбавлення зазначених повноважень органів місцевого самоврядування. Комітет з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства на засіданні 23 травня 2018 року погодився виключити пункти законопроекту, які визначають порядок позбавлення органів місцевого самоврядування повноважень за рішенням ДАБІ. У тексті законопроекту залишилися лише ті пункти, згідно яких органи місцевого самоврядування можуть відмовитися від таких повноважень лише за власною ініціативою.

Більше про результати діалогу АМУ з парламентом читайте у розділі Законопроектна діяльність цього Звіту (стор.9).

ДІАЛОГ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Протягом 2018 року Асоціація продовжила практику проведення Регіональних платформ з політичного діалогу у сфері місцевого самоврядування. Це спільні засідання голів громад-членів РВ АМУ, керівництва області та народних депутатів від області, що проводяться з метою забезпечення підтримки прийняття у парламенті законодавства, спрямованого на вирішення проблем місцевого самоврядування. За підсумками засідань організуються регіональні прес-клуби. Ці заходи по суті перетворилися на майданчики для налагодження контактів керівників органів місцевого самоврядування з народними депутатами України, обраними по округах області.

Протягом 2018 року Регіональні відділення АМУ провели **34** засідання регіональних платформ, у яких взяли участь **54** народних депутати України.

Серед головних тем, які обговорювали учасники регіональних платформ - бюджетне забезпечення територіальних громад; залучення коштів у розвиток громад, зокрема з ДФРР; розрахунки з підприємствами теплопостачання за надані пільги та субсидії, а також погашення заборгованості з різниці в тарифах; недостатність обсягу освітньої субвенції для фінансування витрат. Місцеві керівники спільно з парламентарями обговорили важливі проекти законів України: «Про добровільне приєднання територіальних громад сіл, селищ до територіальних громад міст обласного значення»; «Про внесення змін до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»; «Про службу в органах місцевого самоврядування»; «Про засади адміністративно-територіального устрою України».

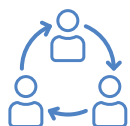

ПІДТРИМКА ВПРОВАДЖЕННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЙНОЇ РЕФОРМИ

На виконання Меморандуму про співпрацю заради прискорення процесу децентралізації влади в Україні, який був підписаний між АМУ та Мінрегіоном на початку 2016 року, у всіх регіональних відділеннях Асоціації було створено структурні підрозділи - Офіси реформ в РВ АМУ, де працюють по три регіональні консультанти – з юридичних і бюджетних питань та з комунікацій. У 2018 році безпосередньо у громадах та для громад проводилися заходи, спрямовані на популяризацію реформи та висвітлення успішного досвіду громад.

Навчальні візити в рамках регіональної програми «Маршрути успіхів» - заходи, що мають на меті сприяти обміну досвідом між об'єднаними громадами. Візити проводяться в межах області або до сусідніх областей.

Прес-тури для регіональних ЗМІ в успішні громади організуються з метою популяризації позитивних наслідків формування об'єднаних територіальних громад. Результатом стають публікації про успіхи децентралізації у місцевих медіа.

76 регіональних візитів «Маршрути успіхів» – **2698** представників громад

76 регіональних прес-турів – **1295** журналістів

Центральний офіс впровадження децентралізаційної реформи в АМУ, який курує роботу регіональних консультантів, знаходиться на постійному он-лайн зв'язку з ними, надає їм методологічну підтримку, а за потреби - проводить для них семінари-наради.

Так, 26-27 листопада в рамках П'ятого Національного прес-клубу реформ відбулася нарада для регіональних консультантів з питань комунікацій.

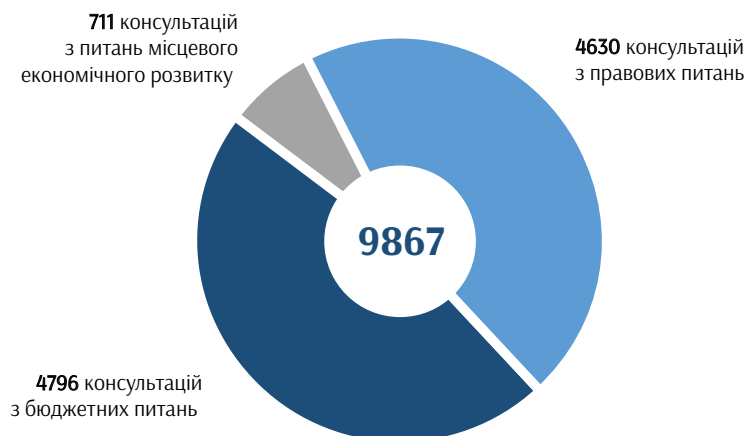

5. ПРАВОВА ТА КОНСУЛЬТАТИВНА ДОПОМОГА

Надання правової та консультативної допомоги органам місцевого самоврядування залишається серед головних завдань у діяльності АМУ, адже триває децентралізація, впроваджуються секторальні реформи, формуються нові об'єднані громади.

У кожному РВ АМУ з 2016 року діють Офіси реформ, де працюють регіональні консультанти Асоціації з правових питань, з бюджетних питань, з комунікацій. Вони надають органам місцевого самоврядування консультації та правову допомогу, за потреби - з виїздом на місце. Також 6 регіональних консультантів АМУ з питань місцевого економічного розвитку допомагали розробляти стратегії розвитку та плани їх реалізації, інвестиційні паспорти, проекти стимулювання малого та середнього підприємництва тощо територіальним громадам в усіх областях.

За звітний період загалом було надано **9867** консультацій: з правових питань 4630, з бюджетних питань 4796, з питань місцевого економічного розвитку 711. Також регіональні консультанти здійснили **844** виїзних консультацій до потенційних та об'єднаних територіальних громад.

Аналітики та експерти виконавчої дирекції АМУ надають фахову консультаційну допомогу на запит органів місцевого самоврядування, в тому числі й через сайт АМУ. З розділу «Консультації» на веб-порталі АМУ запитання напряму потрапляють на електронну пошту відповідного фахівця.

6. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

АМУ ставить перед собою важливе завдання сприяння формуванню корпусу професійних посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, які завдяки застосуванню сучасних форм та методів муніципального управління зможуть забезпечити надання якісних адміністративних послуг жителям громад.

Цей напрям у діяльності АМУ набуває все більшого значення з поглибленням децентралізаційної реформи, адже органи місцевого самоврядування отримують нові повноваження та обов'язки, а службовці місцевого самоврядування, зокрема й об'єднаних територіальних громад, потребують нових знань та підвищення професійного рівня.

Протягом 2018 року АМУ провела низку навчальних заходів для представників органів місцевого самоврядування, приділивши окрему увагу об'єднаним територіальним громадам.

168 практикумів в РВ АМУ для **4543** місцевих посадовців

5 практикумів із галузевої законотворчості та адвокати спільно з Апаратом Верховної Ради України – **170** представників ОМС

49 навчань в громадах для **1200** місцевих депутатів

19 семінарів з МЕР – **530** учасників

Практикуми із застосування законодавства – це одноденні заходи для працівників місцевого самоврядування, що проводяться у регіональних відділеннях АМУ. Головна мета – вивчення і роз'яснення застосування законодавчих новацій та чинних законів, обмін досвідом. Теми практикумів визначають РВ АМУ за результатами моніторингу потреб у консультуванні та роз'ясненні законодавства серед своїх членів. У 2018 році проведено **168** практикумів, в яких взяли участь **4543** місцевих службовців. Найбільше уваги цього року було приділено вивченню бюджетного та земельного законодавства, а також впровадженню секторальних реформ. На практикумах для ОТГ переважно розглядалися питання щодо роботи старост та складання заявок на фінансування проектів з ДФРР та інших джерел.

Практикуми з розробки законодавства – це навчальні заходи, які АМУ проводить у співпраці з Апаратом Верховної Ради України і Комітетом Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування. Головна мета – отримання учасниками практичних знань і навичок з розробки проектів нормативно-правових актів та супровідних документів, вивчення базових принципів законотворчої роботи та законодавчого процесу, ознайомлення з роботою Верховної Ради України та парламентських Комітетів. Проведення цих практикумів сприяє залученню місцевих фахівців до роботи з розробки і удосконалення законодавства, необхідного для реалізації секторальних реформ. Протягом року у Верховній Раді України проведено **5 дводенних практикумів** за напрямками: земля та комунальне майно, освіта, соціальний захист населення, житлово-комунальне господарство, адміністративні послуги. Всього у практикумах взяли участь **170** місцевих посадовців з усіх областей України.

Річний навчальний цикл з розробки стратегій розвитку територіальних громад завершився у травні 2018 року. До участі у навчанні, яке розпочалося у червні 2017 року, було відібрано 67 громад (з 22 областей), з яких було сформовано три групи: перша та друга – представники ОТГ, третя – представники міст обласного значення. Від кожної громади у навчанні взяли участь

фахівець, який працює в органі місцевого самоврядування, та представник громадської організації, що опікується стратегією розвитку громади. Протягом року відбулося по чотири навчальних сесії у кожній з груп. 21-22 травня 2018 року у Києві відбулися завершальні заходи річного циклу - четверта навчальна сесія та конференція-закриття, під час якої громади-учасники презентували розроблені у підсумку річного навчання стратегії розвитку: міста Славута (Хмельницька область) та Ізюм (Харківська область), об'єднані громади Балтська ОТГ (Одеська область), Компаніївська ОТГ (Кіровоградська область), Судововишнянська ОТГ (Львівська область) та Шацька ОТГ (Волинська область). Учасники отримали сертифікати про проходження навчання.

19 семінарів з місцевого економічного розвитку для представників органів місцевого самоврядування проведено у звітному періоді. Заходи були присвячені, зокрема, таким темам: «Стратегічне планування розвитку громади», «Комунікативна стратегія як інструмент залучення партнерів та інвесторів», «Маркетинг території: від ідеї бренду ОТГ до його просування», «Туристична галузь як один із факторів сталого розвитку території», «Залучення прямих іноземних інвестицій. Можливості Програм ЄС та МТД», «Проектний менеджмент. Розробка проєктів на розгляд ДФРР». До цих заходів було залучено **530** учасників.

Візні семінари-консультації з питань енергоефективності відбулися у Чернігові, Тернополі та Краматорську. Головна мета - налагодження діалогу між бізнесом та владою задля зменшення енергоспоживання шляхом впровадження заходів з енергоефективності, що сприятиме розвитку підприємств, збільшенню надходжень до місцевих бюджетів, розбудові сталої енергетичної інфраструктури та впровадженню проєктів «чистої енергії».

Навчання для депутатів та представників виконавчих комітетів місцевих рад об'єднаних територіальних громад провела АМУ протягом травня-липня 2018 року у Вінницькій, Волинській, Запорізькій, Івано-Франківській, Кіровоградській, Львівській, Луганській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Харківській, Херсонській, Черкаській, Чернівецькій та Чернігівській областях. У **49** одноденних навчальних сесіях взяли участь **1200** місцевих депутатів та посадовців. Програма включає такі модулі: роль депутата та взаємодія з громадськістю та виконавчими органами ради; управління ресурсами територіальної громади: земля, майно, бюджет; розвиток територіальної громади. Серед учасників навчання був поширений навчальний посібник для депутатів місцевих рад об'єднаних територіальних громад, виданий АМУ.

«Маршрути успіхів»

У 2018 році Асоціація міст України продовжила реалізацію програми навчальних візитів для представників органів місцевого самоврядування, яка розпочалася у 2017 році. Ця серія навчальних візитів має на меті вивчення кращих практик місцевого самоврядування, обмін успішним досвідом вирішення проблем на місцевому рівні та впровадження новацій у розвиток міст, зокрема, завдяки зростанню місцевих бюджетів внаслідок фінансової децентралізації та отримання нових повноважень в процесі секторальної децентралізації. Протягом року відбулося **8** візитів за участі **220** представників громад-членів АМУ:

22-23 лютого до Харкова на тему «Інноваційні інструменти розвитку малого та середнього бізнесу як шлях до успіху громади».

29-30 березня до Тернополя на тему «Досвід Тернополя у реформуванні системи охорони здоров'я та впровадженні технологій «розумного міста» для підвищення якості медичних послуг».

24-25 квітня до Івано-Франківська на тему «Досвід Івано-Франківська у реалізації стратегії розвитку міста».

22-23 травня до Вінниці на тему «Взаємодія влади і громади: шлях до синергії у розвитку міста».

11-12 червня до Бучі (Київська область) на тему «Досвід Бучанської міської ради у підвищенні якості послуг та забезпеченні комфортного життя громади».

18-19 липня до Кам'янця-Подільського (Хмельницька область) на тему «Підвищення туристичної привабливості Кам'янця-Подільського як чинник економічного розвитку міста».

11-12 вересня до Києва на тему «Київ – Smart City».

23-24 жовтня до Одеси на тему «Досвід Одеси у впровадженні моделі інтегрованих послуг».

Практичні посібники для органів місцевого самоврядування

Передача земель сільськогосподарського призначення державної власності за межами населених пунктів у власність об'єднаних громад

31 січня 2018 року Кабінет Міністрів України прийняв розпорядження № 60-р «Питання передачі земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності у комунальну власність об'єднаних територіальних громад». Таким чином, Урядом ініційовано передачу земель сільськогосподарського призначення державної власності у комунальну власність об'єднаних територіальних громад.

У посібнику міститься алгоритм передачі земель сільськогосподарського призначення державної власності за межами населених пунктів у комунальну власність об'єднаних територіальних громад, висвітлені особливості етапів цього процесу, а також зразки відповідних документів та витягів з нормативно-правових актів.

Добровільне приєднання до територіальних громад міст обласного значення

3 квітня парламент ухвалив Закон «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо добровільного приєднання територіальних громад сіл, селищ до територіальних громад міст обласного значення». Методичні рекомендації та зразки документів, що містяться у виданні, покликані допомогти працівникам місцевого самоврядування якісно проходити всі етапи приєднання, передбачене відповідним Законом, та утворювати нові, спроможні громади.

Під час написання цієї публікації використано досвід впровадження реформи з децентралізації в Україні, враховано характерні помилки, які можуть виникнути в ході приєднання та регіональні особливості територіальних громад, а також наведено судову практику, пов'язану з процесом приєднання.

Здійснення органами місцевого самоврядування контролю за додержанням законодавства про працю

Методичні рекомендації містять відповіді на питання про те, як органи місцевого самоврядування можуть підвищити ефективність діяльності у сферах контролю за додержанням законодавства про працю, «детінізації» зайнятості, урегулювання умов для підтримки конкурентного клімату малого та середнього бізнесу. У методичних рекомендаціях представлені алгоритм створення відповідного органу контролю, описана посада та функції інспектора праці, а також етапи проведення перевірки додержання законодавства про працю та накладення штрафів у разі його порушення.

*Електронні версії посібників можна завантажити з сайту АМУ у розділі **БІБЛІОТЕКА**.

Дистанційне навчання

У 2018 році АМУ запустила два дистанційних курси:

Навчання для депутатів місцевих рад об'єднаних територіальних громад (листопад)

Курс містить базову інформацію, що допоможе депутатам місцевих рад об'єднаних територіальних громад професійно та ефективно здійснювати депутатські повноваження, покращити якість роботи ради та прийнятих рішень задля успішного розвитку громад і зростання добробуту їх жителів.

Гендерно орієнтоване бюджетування для розвитку громад (грудень)

Цей курс висвітлює підхід до впровадження гендерно орієнтованого бюджетування (ГОб), яке поєднує два процеси: забезпечення гендерної рівності й управління публічними фінансами на державному та місцевому рівнях. Курс допоможе зрозуміти, як враховувати гендерний аспект у плануванні та імплементації стратегій, планів та бюджетних програм, а також ознайомить з успішним досвідом громад, які використовують ГОб в Україні. Тематика курсу надзвичайно актуальна – 2 січня 2019 року Міністерство фінансів України видало Наказ №1 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі».

Нагадаємо, у 2017 році реалізовано три навчальні курси:

- Підготовка та впровадження проектів розвитку громад
- Ефективний бюджетний процес в органах місцевого самоврядування
- Створення інституцій місцевого економічного розвитку громад

Станом на кінець 2018 року:

Курс «Гендерно орієнтоване бюджетування для розвитку громад»: загальна кількість користувачів: **751**, отримали сертифікати **183 (24.4%)**

Курс «Навчання депутатів місцевих рад об'єднаних територіальних громад»: загальна кількість користувачів: **214** (сертифікати плануються в кінці січня)

Всього, від початку запуску дистанційних курсів АМУ, навчання на них пройшли більше 10 000 осіб.

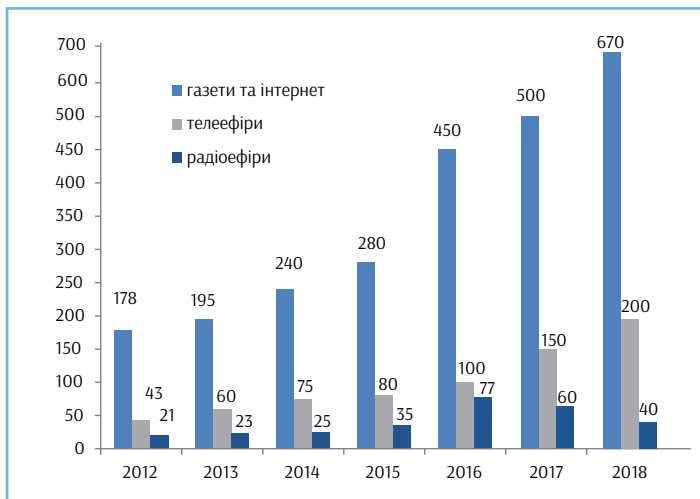
Усі безкоштовні онлайн-курси курси, розроблені АМУ для представників органів місцевого самоврядування, постійно доступні на платформі ПРОМЕТЕУС. Слухачі, які успішно складуть тести, отримають електронний сертифікат. Перейти на сторінки курсів можна з розділу **НАВЧАННЯ** на сайті АМУ.

7. ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА

Метою інформаційної політики АМУ є зміцнення її іміджу та репутації, зростання впливовості Асоціації як представника і захисника інтересів місцевого самоврядування на державно-му, регіональному, місцевому рівнях. Тому АМУ постійно удосконалює та посилює інформаційно-комунікаційну діяльність.

Протягом року забезпечено **регулярну присутність Асоціації в інформаційному просторі** як на загальнодержавному, так і місцевому рівнях.

Центральні та регіональні медіа широко висвітлювали масштабні загальнодержавні та регіональні заходи АМУ. Протягом звітнього року діяльність АМУ висвітлено та згадано у понад **1700** матеріалах друкованих та електронних ЗМІ.

Фахові коментарі та інтерв'ю експертів Асоціації традиційно забезпечують привернення суспільної уваги до гострих питань і проблем місцевого самоврядування, а також висвітлення позиції Асоціації у друкованих та Інтернет ЗМІ, на телебаченні та радіо. За звітний рік опубліковано понад **170** публікацій друкованих видань та інтернет медіа, відбулося **200** телевізійних та **40** радіоефірів.

Одним із пріоритетів у звітному році стало супроводження децентралізаційних процесів, роз'яснення важливості збереження досягнутих результатів і недопущення відкату реформ, популяризація успіхів. Діяльність, направлену на промоцію децентралізації, об'єднання територіальних громад, приєднання громад до міст обласного значення Асоціація інтенсифікувала завдяки використанню різноманітних каналів та механізмів поширення інформації; розробці нових цікавих інформаційних продуктів та меседжів, а також роботі 24 регіональних консультантів з комунікацій.

Містками до інформаційного «серця» кожної громади-члена АМУ стали Офіси реформ у регіональних відділеннях АМУ. Три професійні консультанти – з юридичних, бюджетних питань та комунікацій – підкріплюють діяльність АМУ в областях. Регіональні консультанти з питань комунікацій забезпечують інформаційне супроводження заходів Асоціації, розповсюджують у регіональних медіа інформацію і «гарячі» новини про позицію та діяльність АМУ, проводять прес-конференції та заходи для ЗМІ, збирають та поширюють успіхи громад, співпрацюють з радіо та ТБ.

ВЛАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ АМУ забезпечили поширення інформації про діяльність та позицію Асоціації, надання інформаційних послуг громадам-членам.

Офіційний веб-сайт www.auc.org.ua є визнаним достовірним джерелом інформації про стан місцевого самоврядування та життя громад, професійної та спеціалізованої аналітики у сфері місцевого самоврядування, децентралізаційної і секторальних реформ та об'єднання територіальних громад.

www.auc.org.ua

Акаунт АМУ на FB | Канал АМУ на Youtube

Інформація про міста - члени АМУ, регіональні відділення, документи АМУ та інше

Інструмент для подання електронних петицій до АМУ

Історії успіху децентралізації та кращі практики громад

Інтерактивні інструменти для подачі пропозицій до чинного законодавства та розробки нового

Інструмент отримання консультацій галузевих експертів АМУ

Перехід на 10 галузевих платформ

Децентралізація галузевий діалог

Статистика
Автоматизована система муніципальної статистики

Соціологія
Соціологічні дослідження

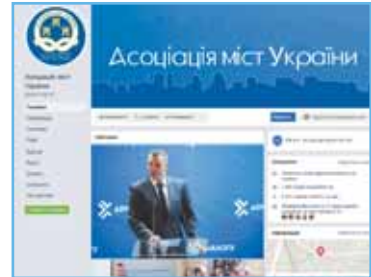
ВІСНАРК ІДЕЙ
Ідеї проєктів розвитку громад

АМУ у соціальних мережах:

Офіційна сторінка у Facebook слугує для поширення інформації про діяльність, заходи, видання, експертні висновки та аналітику Асоціації серед широкого загалу. Головними перевагами соціальних медіа для комунікації є швидкість, близькість до «адресата», легкий обмін та отримання фідбеку від аудиторії. Протягом року значно зросла кількість користувачів, які читають та слідкують за сторінкою АМУ – їх майже 8 тисяч. За звітний рік кількість фоловерів АМУ у Фейсбук зросла на 2 тисячі.

Сторінка «Децентралізаційний марафон» у Facebook, яку ведуть регіональні консультанти з комунікацій, розповідає про діяльність офісів реформ РВ АМУ, життя, успіхи і проблеми ОТГ, події в громадах, які готуються до об'єднання тощо.

Офіційний канал на Youtube є платформою для розміщення відеоінформації АМУ.

Плейлисти: «Заходи АМУ», «Децентралізація та успіхи реформ», «Маршрути успіхів», «ТБ-проект «ПУЛЬС реформ» та інші. Протягом 2018 року додано 120 відео (з них більше 80 - відео про життя українських громад).

Видання АМУ

Вісник Асоціації міст України – традиційне щомісячне видання, що висвітлює діяльність та головні події АМУ

«Книга успіхів» - короткі історії про те, як децентралізація впливає на життя громад, щоквартальне видання

«Міста, дружні до дитини» - збірка кращих практик та ідей за підсумками конкурсу, проведеного АМУ

«Маршрути успіхів. Кращі практики місцевого самоврядування» - річна збірка за підсумками програми навчальних візитів

«Місьцеве самоврядування. 2017 рік» - щорічний аналітичний звіт про стан і перспективи місцевого самоврядування, вплив законодавчих новацій у цій сфері.

Е-дайджест «ПУЛЬС ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ» - щотижневий електронний двомовний бюлетень про важливі новини Асоціації, законодавчі новації та події у сфері місцевого самоврядування і реформи з децентралізації за тиждень. Поширюється серед партнерських проектів міжнародної технічної допомоги, що працюють у сфері розвитку демократії, міжнародних та українських експертів.

«Прес-новини АМУ» – щотижневє електронне видання для центральних та регіональних ЗМІ, прес-служб міст.

Телевізійний проект «ПУЛЬС РЕФОРМ»

АМУ у 2018 році продовжила реалізацію ТБ проект «ПУЛЬС РЕФОРМ» у співпраці з медіа-агентством. Головна мета – забезпечення медіа-підтримки децентралізаційних процесів в Україні, демонстрація переваг та результатів реформ на прикладі успішних громад, сприяння формуванню позитивного іміджу та громадської підтримки реформи з децентралізації, а також висвітлення позиції АМУ на телебаченні.

Для охоплення якнайширшого кола глядачів трансляція ТБ-продуктів ведеться на шести різноманітних за аудиторіями та форматом телеканалів у прайм-тайм:

на «5 каналі», «112 каналі», телеканалі Прямий та ТРК Київ – новинні сюжети про успіхи об'єднаних територіальних громад або про заходи Проекту ПУЛЬС.

на ICTV – сюжети про успіхи громади або інтерв'ю гостя

на NewsOne – коментарі гостя в прямому ефірі або записані інтерв'ю експертів АМУ.

Переглянути відеосюжети, що вийшли в ефір, можна у розділі «ТБ-проект ПУЛЬС РЕФОРМ» на офіційному каналі АМУ в мережі YouTube.

За рік в ТБ ефір вийшло **80 програм**, з яких 62 сюжети про успіхи громад, 8 гостьових сюжетів з експертами АМУ та 10 новинних роликів про заходи Асоціації.

Поширення успіхів децентралізаційної реформи

Асоціація міст України переконана, приклади позитивних змін та успіхів об'єднаних громад є ефективним методом промоції децентралізації, стимулювання та мотивування подальшого об'єднання територіальних громад,

З 2016 року АМУ формує базу успіхів децентралізаційної реформи. Актуальна інформація з усіх областей збирається регіональними консультантами з питань комунікацій. АМУ забезпечує максимальне поширення цієї інформації у теле-, радіо-просторі та серед інтернет-медіа.

Переважна більшість історій успіху висвітлюють переваги та позитиви громад, які вони отримали в результаті об'єднання: збільшення фінансових ресурсів та використання їх на розвиток громади, можливість залучення коштів державної субвенції та міжнародних донорських коштів, формування стратегій громади, модернізація інфраструктури та об'єктів благоустрою, ефективну організацію надання адмінпослуг та відкриття ЦНАПів тощо.

Перш за все, досягнення та результати об'єднаних громад отримують поширення на офіційному сайті Асоціації, де створено та ведеться спеціальний **розділ «Успіхи»**, який містить близько 1150 історій успіхів ОТГ, та у щоквартальному виданні **«Книга успіхів»**.

На офіційному каналі Асоціації у мережі Youtube створено та ведеться відеотека **«Децентралізація та успіхи реформ»**, де відео збираються та сортуються за регіональним принципом. Це сюжети, інтерв'ю та записи із регіональних заходів, що висвітлюють переваги та позитиви громад, які вони отримали в результаті об'єднання. Перехід на відеотеку забезпечено з головної сторінки офіційного сайту АМУ.

Також успішні громади стають героями новинних сюжетів, які виходять на центральних телеканалах у рамках телевізійного проекту АМУ «Пульс реформ» та на регіональному ТБ.

Співпраця з регіональними ЗМІ

АМУ традиційно наприкінці року проводить великий захід для журналістів регіональних медіа, який слугує платформою для спілкування з медіа щодо підсумків реалізації реформ за рік та подальших завдань.

26-27 листопада відбувся П'ятий Національний прес-клуб реформ «Децентралізація: результати, виклики і перспективи», учасниками якого стали представники близько 100 медіа (телебачення, радіо, друковані та Інтернет ЗМІ) з усіх областей України та регіональні консультанти АМУ з комунікацій.

Під час прес-клубу було презентовано такі теми:

– Держбюджет 2019 року. Чи матимуть громади ресурси для розвитку?

– Що треба знати про реформу «Нова українська школа»

– Результати та подальші напрями медичної реформи

– Про хід опалювального сезону в Україні, позицію та дії АМУ щодо покращення ситуації у сфері ЖКГ

– Законодавчі зміни у соціальній сфері на 2019 рік

Спікерами виступили Виконавчий директор АМУ О.Слободжан, заступник Міністра охорони здоров'я П.Ковтонюк та аналітики АМУ. Усі вони відповідали на запитання журналістів, давали коментарі та записували інтерв'ю.

У другий день заходу учасники відвідали Будинок Уряду. Для них було організовано екскурсію будівлею та презентацію урядової комунікаційної стратегії #єдинийголос. Представник Уряду у парламенті народний депутат В.Денисенко відповів на запитання журналістів щодо ключових аспектів введення воєнного стану та впливу на життя громадян. Головні інструменти Уряду для комунікації реформ презентувала керівник департаменту інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату Кабінету Міністрів України Р.Стадник.

За результатами прес-клубу у регіональних ЗМІ вийшло близько 300 публікацій та ТБ сюжетів.

8. СПРИЯННЯ МІСЦЕВОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ

Метою цього напрямку діяльності Асоціації міст України є сприяння створенню умов, в яких органи місцевого самоврядування матимуть фінансову та інституційну спроможність формувати сприятливе бізнес середовище, розробляти стратегічні розвиткові програми та інвестиційні пропозиції і проекти, ефективно використовувати власні ресурси (майно, землю, природні та трудові ресурси та ін.), активно співпрацювати з підприємцями та надавати їм необхідну підтримку, стимулювати започаткування сталого бізнесу, створення робочих місць. Експерти АМУ працюють над створенням правового поля у сфері сталого розвитку та містобудування, підвищення інституційної спроможності всіх зацікавлених у реформуванні місцевого самоврядування сторін.

Так, за пропозицією АМУ у Державному бюджеті на 2018 рік було передбачено державну підтримку на розвиток інфраструктури об'єднаних територіальних громад у розмірі **1,9 млрд грн** та Державного фонду регіонального розвитку - **6,0 млрд грн**. Представник Асоціації на постійній основі бере участь в засіданнях Комісії з оцінки та відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР).

У 2018 році АМУ започаткувала ініціативу «**Інкубатор спроможних громад**». Це - віртуальна система різноманітних ідей, інструментів, моделей, практик і навчань, спрямована на розробку та втілення комплексної (синергетичної) конкурентної моделі розвитку громад. Для впровадження ініціативи сформовано **шість хабів місцевого економічного розвитку (МЕР), що охоплюють усі області України**.

З кожним хабом працює регіональний консультант АМУ з питань місцевого економічного розвитку. У перший рік до «інкубатора» було залучено 30 пілотних ОТГ з усіх регіонів, для яких консультанти проекту розробляють індивідуальні моделі МЕР.

Результати реалізації ініціативи:

9 ОТГ (з 30 пілотних) затвердили стратегії розвитку громад.

Завдяки консультаціям та наданню кваліфікованої допомоги у питаннях економічного розвитку **громади**:

залучили **143,3 млн євро** інвестицій

створили **154** робочих місця (**98** планується у 2019 році)

Програмний комплекс «**Муниципальный фискальный реестр**» (МФР), розроблений АМУ, був презентований 22-23 березня 2018 року в рамках VI Всеукраїнського форуму місцевого самоврядування у Львові на засіданні Секції фінансистів місцевих рад АМУ.

МФР - це база даних, що включає 7 майнових реєстрів: нерухомість, земля, комунальне майно, підприємці, роботодавці, туристичні об'єкти, місця для паркування. Програма складається із 6 модулів: трудові ресурси; природні ресурси; основні фонди; контакт-центр; довідникова система; звіт.

Призначення Муниципального фискального реєстру – збір, обробка та використання з метою збільшення надходжень до місцевих бюджетів через наявність актуальної та повної інформації про об'єкти та суб'єкти оподаткування; оптимізації видатків місцевих бюджетів; покращення планування місцевих бюджетів.

Пілотними громадами для запровадження Муниципального фискального реєстру стали 30 ОТГ, відібрані для поглибленої роботи з консультантами з питань місцевого економічного розвитку. Ознайомлення та перше навчання АМУ провела 26-27 липня у Івано-Франківську на засіданні Секції з питань місцевого економічного розвитку. Станом на сьогодні із 30 ОТГ МФР запроваджують 15. Експерти АМУ надають консультації та ведуть постійний моніторинг. У подальшому цей інструмент буде запропоновано усім громадам-членам АМУ.

У звітному році розпочався проект, в рамках якого **розробляються стратегії розвитку**

для 10 територіальних громад малих міст - Верхньодніпровської, Коростишівської, Бучанської, Ржищівської, Снігурівської, Торостянецької, Красилівської, Жашківської, Новоселицької, Ічнянської. Відповідно до Методики формування спроможних територіальних громад саме малі міста визначаються адміністративними центрами об'єднаних територіальних громад - так званими, центрами економічного зростання. Найважливішим завданням для таких міст на сьогодні є розроблення ефективного інструментарію використання бюджетних коштів, при якому досягатиметься кумулятивний ефект. Розробка стратегій завершиться наприкінці 2019 року. Кожна з них буде особливою та відобразить потенціал і потреби громади, що сприятиме її якісному та послідовному розвитку.

У звітному році АМУ завершила річний цикл навчання зі стратегічного планування та про-

вела низку семінарів з місцевого економічного розвитку (детальніше - у розділі 6 цього звіту).

На офіційному веб-сайті Асоціації міст України діє **веб-платформа «Сталий економічний розвиток»**, на якій висвітлюється основна інформація про сферу, працює форум для обговорення, передбачена можливість поставити питання та отримати необхідну консультацію.

Важливим чинником сталого розвитку є екологічна складова. В АМУ діє **Секція екологічної збалансованості розвитку міст**. Протягом року відбулося два засідання Секції – 6 березня у Києві учасники узгодили План роботи секції на 2018-2019 роки, обговорили засади створення «Зеленого муніципального фонду України» та модельну структуру паспорта міста. 31 травня у Запоріжжі в рамках екологічного форуму дискутували з питань впровадження проектів зі збереження навколишнього середовища.

Протягом 2018 року велась активна робота з удосконалення **Автоматизованої системи муніципальної статистики (АСМС)**. Робоча група напрацювала проект Стратегії сталого розвитку АСМС та план її реалізації. Протягом року відбулася низка засідань з оптимізації кількості та якості показників системи, розроблено та авторизовано в АСМС показники з екологічної збалансованості міст, проведено анкетування основних користувачів АСМС, за результатами якого підготовлено рекомендації з оновлення АСМС.

Експерти АМУ у звітному періоді провели семінар-практикум для координаторів від міст-користувачів АСМС (26 червня, Київ) та три виїзних семінари-презентації для органів місцевого самоврядування. Спільно з Івано-Франківською міською радою реалізовано Проект «Вітрина даних» (квітень-червень), головне завдання якого, розробка сучасної моделі обробки та візуалізації даних АСМС.

Проведено збір інформації за 2017 рік: 140 міст успішно завантажили свої показники до бази даних АСМС.

У 2018 році до користування АСМС залучено нові територіальні громади.

Створено та постійно ведеться сторінка АСМС в соціальній мережі Фейсбук.

Вхід до системи здійснюється через сайт АМУ або за адресою: www.asms.org.ua.

Нагадуємо, що Автоматизована система муніципальної статистики (АСМС) - це електронна система збору та збереження інформації про основні сфери управління територією (містом, громадою), яка дає можливість ефективно та наочно використовувати базу даних при прийнятті управлінських рішень.

Дізнатися, як місту долучитися до АСМС можна на сайті АМУ у розділі **СТАТИСТИКА**.

9. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ

Асоціація міст України як повноважний представник інтересів місцевих громад визнає пріоритетність питання гендерної рівності та важливість розширення участі жінок у місцевому само-врядуванні.

У 2018 році Асоціація міст України (АМУ) продовжила реалізацію Стратегії АМУ з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на 2017-2018 роки, схвалену Правлінням АМУ 21 березня 2017 року.

З метою сприяння інтеграції ґендерного принципу в діяльність органів місцевого самоврядування в АМУ діє Секція з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Протягом 2018 року відбулося **два засідання Секції**:

- 20-21 лютого, м.Київ, були представлені та обговорені результати реалізації короткострокових ґендерних ініціатив, які перемогли у конкурсі та отримали фінансування у 2017 році, що сприяли участі жінок у місцевому економічному розвитку; проведено тренінг з ґендерно орієнтованого бюджетування

- 19 червня, м.Київ, в рамках XIV Українського муніципального Форуму обговорено питання ґендерного квотування та стан реалізації проектів-переможців конкурсу короткострокових ініціатив 2018 року, що сприятимуть участі жінок у місцевому економічному розвитку.

Для забезпечення тематичного спілкування зацікавлених фахівців у мережі Facebook створена група Секції: новини, аналітика та загальні матеріали зі сфери ґендерної рівності в Україні та у світі.

Також Секція розробила проект Стратегії ґендерної рівності АМУ та план її імплементації на 2019-2021 роки, які плануються винести на засідання Правління АМУ в 2019 році.

В рамках реалізації Стратегії Асоціація міст України провела у 2018 році **Конкурс короткострокових ґендерних ініціатив**, спрямований на популяризацію ідеї ґендерної рівності в громадах, розширення можливостей жінок, а особливо їхньої участі у місцевому економічному житті. Конкурс має на меті пілотування основних напрямків Стратегії, зокрема таких, як ґендерно орієнтоване бюджетування, ґендерні профілі міст, сприяння підписанню та плануванню дій для впровадження Європейської Хартії рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад. Переможці Конкурсу – громадські організації з різних областей України - реалізують ініціативи до лютого 2019 року. Загальний бюджет проектів – 600 тис грн.

Проекти-переможці Конкурсу 2018 року:

– «Збільшення представництва жінок у прийнятті рішень на місцевому рівні», Громадський рух «За гендерну рівність», м. Дніпро.

– «Житомир – місто рівних можливостей», Житомирська обласна молодіжна організація ГО «Паритет», м. Житомир.

– «SheEmpowers – розширення можливостей жінок в економічному житті міста Івано-Франківськ», ГО «Центр муніципального та регіонального розвитку – ресурсний центр», м. Івано-Франківськ.

– «Підвищення залученості жінок у місцевий економічний розвиток – запорука успішного розвитку міста!», ГО «Центр жіночі перспективи», м. Львів.

– «Гендерні стереотипи і ІТ: будемо майбутнє з жінками підприємцями», ГО «ІТ Хауз», м. Тернопіль.

– «Гендерний паспорт м. Харкова», ГО «ЛІНК», м. Харків.

– «Розвиток жіночого підприємництва в невеликому місті: Ідеї та практики», Регіональний фонд підтримки підприємництва по Полтавській області, м. Хорол, Полтавська область.

У своїй діяльності виконавча дирекція АМУ та регіональні відділення АМУ дотримуються правила щодо недопущення дискримінації за статевою ознакою та залучає до виконання робіт як жінок, так і чоловіків.

Важливим напрацюванням у реалізації Стратегії ґендерної рівності є впровадження дистанційного навчального **курсу «Гендерно орієнтоване бюджетування для розвитку громад»**. Цей курс висвітлює підхід до впровадження ґендерно орієнтованого бюджетування (ГОБ), яке поєднує два процеси: забезпечення ґендерної рівності й управління публічними фінансами на державному та місцевому рівнях. Курс допоможе зрозуміти, як враховувати ґендерний аспект у плануванні та імplementації стратегій, планів та бюджетних програм, а також ознайомить з успішним досвідом громад, які використовують ГОБ в Україні. Тематика курсу надзвичайно актуальна – 2 січня 2019 року Міністерство фінансів України видало Наказ №1 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо впровадження та застосування ґендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі».

Сприяння підписанню **Європейської хартії рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад** визначено серед завдань ґендерної політики АМУ.

Рівність жінок і чоловіків є одним з основних прав усіх громадян та фундаментальною цінністю демократичної держави. Таке право має бути не тільки юридично визнаним, але й ефективно застосовуватися до всіх аспектів життя: політичного, економічного, соціального і культурного.

Допомогти органам місцевого самоврядування досягати рівності у громадах покликана Європейська хартія рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад. Цю Хартію у 2004 році розробила Рада європейських муніципалітетів і регіонів (РЕМР), членом якої АМУ є з 2002 року. Хартія, підтримана Європейською комісією, закликає місцеві та регіональні органи самоврядування взяти на себе зобов'язання використовувати існуючі повноваження і партнерства для досягнення більшої рівності своїх громадян.

У серпні 2018 року Асоціація міст України закликала громади-члени долучитися до підписання Європейської хартії рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад.

Підписання Хартії дозволяє органам місцевого самоврядування публічно продемонструвати відданість принципам рівності жінок і чоловіків та зобов'язання реалізовувати їх на території своєї діяльності. Для цього кожний орган-підписант розробляє План дій для досягнення рівності, у якому визначено пріоритети, дії та ресурси для їх реалізації.

Для координації та моніторингу процесу підписання АМУ призначила національного координатора Європейської хартії рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад. Її текст англійською та українською мовами доступний у розділі **БІБЛІОТЕКА** на сайті АМУ.

Хартію прийняли практично усі міста Європи. В Україні цей рух лише починається, першими відповідне рішення схвалили Вінниця (2017 рік), Житомир та Ірпінь Київської області (2018 рік). Станом на

кінець 2018 року більше **50 громад** прийняло рішення про підписання Хартії. Відповідні сертифікати, отримані від громад, АМУ передала Раді європейських муніципалітетів та регіонів для розміщення на Атласі підписантів на офіційному на сайті Хартії <http://www.charter-equality.eu>

6 грудня у Києві відбувся Перший всеукраїнський форум міст-підписантів Європейської Хартії рівності жінок і чоловіків у житті громад, на якому обговорено основні методи та інструменти впровадження засад Хартії. Крім того, АМУ та учасники Форуму домовилися, що найближчим часом будуть переглянуті показники АСМС з метою включення до системи ґендерно розділених даних.

Для моніторингу прогресу підписання Хартії громадами створено Facebook-групу: «Європейська хартія рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад-UA».

Протягом року АМУ виступила організатором та учасником низки заходів, присвячених питанням ґендерної рівності:

- ◆ семінар з обговорення викликів та можливостей в питаннях ґендерної рівності на місцевому рівні в Україні, організований АМУ та Конгресом місцевих та регіональних влад Ради Європи (КМРВРЄ) (21-22 лютого, Київ);
- ◆ презентація Стратегії ґендерної рівності Ради Європи на 2018-2023 роки, яку провів Офіс Ради Європи (22 травня, Київ);
- ◆ Kyiv Global Summit «Жінки. Мир. Безпека», присвячений питанням мирного врегулювання військових конфліктів, подолання соціально-гуманітарної кризи і участі жінок в процесі миротворення (5 жовтня, Київ);
- ◆ Підготовча зустріч для організації стратегічної сесії з питань впровадження Стратегії ґендерної рівності Ради Європи 2018-2023 в Україні (1 листопада, Київ);
- ◆ Міжнародна конференція з ґендерно орієнтованого бюджетування (14-15 листопада, Київ);
- ◆ Світовий Форум за демократію 2018 «ґендерна рівність: чия боротьба?» (19-21 листопада, Страсбург, Франція);
- ◆ Форум «Основні засади рівного економічного розвитку жінок і чоловіків», організований Спільнотою жінок України та Міністерством соціальної політики України (6 грудня, Київ);
- ◆ Другий Український Жіночий Конгрес (7-8 грудня, Київ);
- ◆ Стратегічна сесія Ради Європи «Стратегія ґендерної рівності Ради Європи 2018-2023 в Україні: стан та перспективи імплементації на національному, регіональному та місцевому рівнях» (10 грудня, Київ).

10. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Міжнародна діяльність Правління та Виконавчої дирекції АМУ проводиться за такими напрямками:

- зміцнення співпраці Асоціації з міжнародними організаціями, які опікуються проблемами місцевого самоврядування і розвитком громад;
- розширення партнерських стосунків з закордонними асоціаціями місцевого самоврядування, впровадження спільних проектів;
- сприяння вивченню посадовцями місцевого самоврядування зарубіжного досвіду та кращих практик муніципального управління та впровадження децентралізаційної реформи;
- допомога громадам-членам АМУ у налагодженні міжнародних побратимських зв'язків та реалізації програм соціально-економічного та культурного розвитку.

Співпраця з Радою європейських муніципалітетів та регіонів (РЄМР), членом якої Асоціація міст України є з 2002 року

У 2018 році АМУ активно співпрацювала з РЄМР у рамках загальноєвропейського проекту ПЛАТФОРМА, який об'єднує більше 30 національних асоціацій органів місцевого самоврядування. Представники АМУ взяли участь у таких заходах:

- засідання Наглядового Комітету проекту ПЛАТФОРМА (23-24 квітня, Брюссель, Бельгія);
- Міжнародна конференція РЄМР «Рівність, розмаїття та залученість» (11-13 червня, Більбао, Іспанія);

під час конференції пройшло 33 сесії за участі 100 доповідачів (60% жінок), які представляли міста, європейські інституції та міжнародні організації. В ході дискусій були висвітлені теми: права людини, державне управління та послуги, професійна дискримінація, цілі сталого розвитку ООН, Європейська хартія рівності жінок та чоловіків у житті місцевих громад. Українське місцеве самоврядування було представлено делегацією міських голів та депутатів місцевих рад

- фінальна конференція програми Східного Партнерства з питань інноваційної децентралізованої співпраці задля Східного Партнерства (26 червня, Рига, Латвія);
- засіданні Наглядового Комітету проекту ПЛАТФОРМА (9-10 жовтня, Брюссель, Бельгія);
- святкова конференція, присвячена 10-річчю співпраці асоціацій органів місцевого самоврядування в рамках проекту ПЛАТФОРМА (10 жовтня, Брюссель, Бельгія);

У заході взяли участь представники Європейського Парламенту, Європейської Комісії, національних асоціацій та громад Європи, Африки. Учасники обмінювались досвідом співпраці громад, організації заходів для молоді, та спрямованих на реалізацію Цілей Сталого Розвитку проектів. Українська делегація взяла участь у панельній дискусії для країн Східного Партнерства.

Співпраця з Радою Європи та її проектами в Україні

Протягом 2018 року представники АМУ взяли участь у таких заходах:

- навчальний візит до Польщі для переможців конкурсу «Кращі практики місцевого самоврядування» 2017 року, організований Програмою Ради Європи «Децентралізація і реформа

місцевого самоврядування в Україні» та Мінрегіоном (25-28 квітня);

Учасники – представники органів місцевого самоврядування – відвідали Четвертий Європейський конгрес місцевих самоврядувань у Кракові, де були представлені кращі практики муніципального розвитку та реалізації реформ у польських містах, зокрема, реформи з децентралізації

– презентація Стратегії гендерної рівності Ради Європи на 2018-2023 роки, яку провів Офіс Рад– зустріч з вивчення досвіду роботи закладів для молоді в Україні в рамках Програми співпраці у сфері молодіжної політики на 2016-2020 рр., учасники - делегація експертів РЕ з питань розвитку мережі молодіжних центрів, представники Міністерства молоді та спорту, керівники молодіжних центрів з усіх регіонів України (4 липня, Київ);

– ознайомчий візит до Італії з питань місцевого самоврядування та публічного адміністрування в рамках програми Ради Європи «Децентралізація і реформа місцевого самоврядування в Україні» (8-13 жовтня);

– Стратегічна сесія Ради Європи «Стратегія гендерної рівності Ради Європи 2018-2023 в Україні: стан та перспективи імплементації на національному, регіональному та місцевому рівнях» (10 грудня, Київ).

Співпраця з Конгресом місцевих та регіональних влад Ради Європи

Співпраця АМУ з КМРВРЕ значно активізувалася після підписання у червні 2017 року меморандуму про взаєморозуміння між асоціаціями органів місцевого самоврядування України, Грузії, Молдови під патронатом Конгресу місцевих та регіональних влад Ради Європи. Від АМУ його підписав Голова Асоціації Київський міський голова Віталій Кличко. Розвитком цієї співпраці став проект «Посилення демократії та довіри на місцевому рівні в Україні». Меморандум про його реалізацію підписали 25 вересня 2018 року Голова АМУ Віталій Кличко та Генеральний секретар Конгресу місцевих та регіональних влад Ради Європи Андреас Кіфер. Цей проект є частиною Плану дій Ради Європи для України на 2018-2021 роки і спрямований на покращення якості місцевої демократії в Україні шляхом посилення інституційних структур та національних асоціацій в їх діяльності, впровадження принципів етики в процесі прийняття рішень та врядування, залучення громадян. Андреас Кіфер та представники КМРВРЕ взяли участь у Дні Діалогу з владою, який АМУ провела у Тернополі 24-25 вересня.

Протягом року АМУ виступила організатором та учасником таких заходів:

– семінар з обговорення викликів та можливостей в питаннях гендерної рівності на місцевому рівні в Україні, організований АМУ та КМРВРЕ в рамках проекту КМРВРЕ «Посилення можливостей органів місцевого самоврядування» (21-22 лютого, Київ);

– П'ятий світовий саміт партнерства відкритого врядування (17-19 липня, Тбілісі, Грузія)

у заходах саміту взяли участь представники АМУ - міські голови, керівники органів місцевого самоврядування з громад-членів. Головна тема саміту - внесок місцевих органів влади у виконання державних зобов'язань країн з питань розвитку відкритого врядування, а також виклики та перспективи, пов'язані з прозорістю, підзвітністю та залученням громадян до місцевої політики

– засідання фокус-групи щодо запровадження інструментів електронного врядування в діяльності органів місцевого самоврядування (12 жовтня, Київ)

– навчальний візит делегації представників органів місцевого самоврядування та АМУ (19-22 листопада, Страсбург, Франція)

в рамках візиту українська делегація взяла участь у Світовому Форумі за демократію 2018 «Гендерна рівність: чия боротьба?»; зустрілася з Віце-президентом Конгресу місцевих та регіональних влад Ради Європи Гунн Маріт Хельгесен; обговорила з Постійним представником України при Раді Європи Дмитром Кулебою питання гендерної рівності та рівного доступу жінок до участі у політиці, а також можливості презентації українських міст та їх досягнень під час засідань Конгресу; взяла участь у спільному з делегацією грузинської асоціації органів місцевого самоврядування семінарі «Гендерна рівність на місцевому рівні: сприяння участі та рівним можливостям».

– круглий стіл «Перспективи розвитку законодавства щодо статусу депутатів місцевих рад» (13-14 грудня, Київ)

учасники обговорили питання законодавчого регулювання статусу депутатів місцевих рад, зокрема посилення ролі та повноважень депутатів місцевих рад в контексті реформи місцевого самоврядування, зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», нові норми щодо місцевих виборів у проєкті Виборчого кодексу України та перспективи їх прийняття.

– круглий стіл «Партнерство відкритого врядування: можливості для розвитку співпраці» (14 грудня, Київ)

учасники розглянули інновації в демократії, які надають можливість активного залучення громадськості до прийняття рішень на місцях, а також потенціал та переваги для українських громад щодо приєднання до Мережі Відкритого Врядування Європи.

Співпраця з закордонними національними асоціаціями місцевого самоврядування:

– Асоціація міст України спільно з **Асоціацією міст Польщі, Норвезькою асоціацією місцевих та регіональних влад** та Асоціацією «Енергоефективні міста України» провела конференцію «Досвід Польщі, Норвегії та України у сфері підвищення енергоефективності міського господарства» (25-26 січня, Київ)

головна мета заходу – представлення результатів спільної діяльності в рамках проекту, розгляд заходів з енергоефективності від урядового рівня до практичних рішень у конкретних органах місцевого самоврядування, обмін досвідом та зустріч з партнерами

– АМУ в рамках проекту **«Польсько-Норвезька допомога** для підвищення енергоефективності в Україні» організувала два навчальних візити (5-9 березня - до Норвегії, 19-21 березня – до Польщі) для делегації 20 голів громад-членів Асоціації

представники місцевого самоврядування України змогли безпосередньо ознайомитися з реалізованими на практиці передовими технологіями у сфері енергоефективності, економного споживання енергоресурсів, перероблення побутових відходів

– Асоціація міст України підписала Угоду про співпрацю з **Білоруською громадською організацією «Поріднені міста»** (2 квітня, Мінськ, Білорусь)

документ підписали Виконавчий директор АМУ О.Слобожан та Голова Правління Білоруської громадської організації «Поріднені міста» Б. Батура. Також було підписано угоди про співробітництво між містами Миргород (Україна) та Смолевичі (Білорусь), Ладижин (Україна) та Новолукомль (Білорусь). Головна мета цих документів – розширення міжрегіональних контактів двох країн, активізація співпраці в економічній, гуманітарній та культурній сферах.

– Делегація АМУ вивчала досвід **Федерації Канадських Муніципалітетів** під час навчального візиту, організованого в рамках проекту «Партнерство для розвитку міст» (ПРОМІС), який ФКМ реалізує спільно з АМУ (28 травня-5 червня, Канада)

делегация на чолі з Виконавчим директором АМУ О.Слобожаном вивчала досвід ФКМ щодо впровадження екологічних програм (Зелений муніципальний фонд), підтримки гендерної рівності на муніципальному рівні (Програма Жінки в місцевих органах влади), а також ознайомила з регіональними асоціаціями, які є членами ФКМ, та моделями децентралізованого управління регіональними офісами. Представники АМУ взяли участь у Щорічній конференції ФКМ у Галіфаксі. На відкритті засідання виступив з промовою Прем'єр-Міністр Канади Джастін Трюдо. Виконавчий директор АМУ О.Слобожан взяв участь у панельній дискусії «Внесок місцевої влади у міжнародну діяльність».

– зустріч з делегацією **Альянсу міст Шовкового шляху** в Одеському РВ АМУ (9 жовтня, Одеса) мета зустрічі - визначити напрямки співпраці з залученням інвестицій китайської сторони у сфері оздоровчого туризму та пов'язаної з ним інфраструктури і виробничих об'єктів як в Одесі, так і в усій Україні.

– Представники АМУ взяли участь у **Другій Асамблеї міст-побратимів України та Франції**, яку організували Посольство Франції в Україні та Асоціація «Україна-Франція». (29 листопада, Київ)

співпраця з Францією проходить в рамках Декларації про наміри щодо франко-українсько-польського співробітництва, підписаної АМУ та Французькою Асоціацією при Раді європейських муніципалітетів та регіонів та Асоціацією міст Польщі 27 листопада 2017 року.

– спільний проект Асоціації міст України та **Асоціації польських міст**, який фінансувався Міністерством закордонних справ республіки Польща та реалізувався у співпраці з містом Плоцьк (Польща) «Управління міста і міської сільської громади в моделі партнерство і співробітництво - адаптація до українських умов» (2018 рік, Житомирська область)

учасники проекту – Житомир, Ємільчинська ОТГ та Станишівська ОТГ. Українські посадовці міс-

цевого самоврядування здобули управлінські навички у питаннях просторового розвитку, зокрема, як об'єднати зусилля задля розвитку спільних територій – об'єднаних громад та міст обласного значення.

Протягом 2018 року відбулася **низка заходів**, які демонструють активну діяльність АМУ на міжнародному рівні:

– урочисте підписання меморандуму «Громада, дружня до дітей та молоді» між Кабінетом Міністрів України, **Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ)**, Фондом ООН у галузі народонаселення (ЮНФПА), Асоціацією міст України та низкою громадських організацій. (29 березня, Київ)

від АМУ документ підписав Виконавчий директор О.Слобожан

– АМУ підписала Договір про співпрацю зі шведським проектом **«Гендерне бюджетування в Україні»** (ГОБ)(25 травня, Київ)

Співпраця спрямована на розробку дистанційного курсу для органів місцевого самоврядування «Гендерно орієнтоване бюджетування», який розпочався у листопаді

– Третя **французько-польсько-українська конференція** з питань децентралізованого співробітництва за участі представників місцевого самоврядування з трьох країн, зокрема, делегації голів громад-членів АМУ (28-29 червня, Сен-Брійок, Франція)

метою конференції було формування партнерських взаємовідносин та активізація співпраці між органами місцевого самоврядування трьох країн

– Форум «Розвиток співпраці у зменшенні хімічних загроз, підвищенню хімічної безпеки та розвитку добровільної пожежної служби», організований спільно Асоціацією міст України та **Міжнародним центром хімічної безпеки** та охорони (Варшава, Польща). (17 серпня, Київ)

результатом заходу стало підписання Декларації про співробітництво у розвитку добровільних пожежних бригад в Україні

– Голова АМУ Віталій Кличко та Голова представництва **Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ)** в Україні Джама Гулейд підписали Меморандум про наміри та взаємодію між АМУ та ЮНІСЕФ щодо співробітництва у сфері захисту прав дітей, надання соціальних послуг та впровадження децентралізаційної реформи (28 вересня, м.Тернопіль)

Церемонія підписання відбулася в рамках XIV Українського муніципального форуму

– Представники міст-членів АМУ взяли участь у **бізнес-саміті «Шовковий шлях 2018»**, місією якого є підтримка культури і розвиток туризму (13-20 жовтня, Чжанцзяцзе, КНР)

в рамках зібрання делегації українських міст презентували туристичний потенціал своїх громад та налагоджували ділові міжнародні зв'язки з представниками інших країн

– Міські голови міст-членів АМУ у складі української делегації взяли участь у Шістнадцятому **тижні Регіонів і Міст Європи** (8-11 жовтня, Брюссель, Бельгія)

– Асоціація міст України підписала документ, який поклав на АМУ зобов'язання підтримувати **ініціативу Угоди Мерів**, спрямовану на заохочення й підтримку зусиль місцевих органів влади у реалізації політики сталого енергетичного та кліматичного розвитку (16 жовтня, Київ)

– Асоціація міст України виступила співорганізатором спільно з Українським центром культурних досліджень та Міністерством культури України **Міжнародної конференції «Культурна спадщина у XXI столітті: збереження, використання, популяризація»** (19-20 жовтня, Вінниця)

учасники обговорили сучасні виклики і можливості у збереженні культурної спадщини, а саме вплив на неї нових технологій, техногенних факторів та глобалізації.

Протягом 2018 року в АМУ проведено більше **100 зустрічей** з представниками міжнародних організацій та іноземних делегацій.

На веб-сайті АМУ регулярно розміщувались оголошення про відкриті донорські проекти, програми та міжнародні конференції.

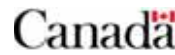
Асоціація міст України на постійній основі бере участь у засіданнях Ради донорів з питань децентралізації, у заходах та засіданнях координаційних рад партнерських проектів, а також запрошує представників міжнародних проектів та організацій на свої заходи. Протягом 2018 року АМУ співпрацювала з такими **партнерськими проектами та організаціями**:

проект USAID ДОБРЕ, проект USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні», проект USAID «Підтримка аграрного і сільського розвитку», проект USAID «Громадяни в дії», програма Ради Європи «Децентралізація і територіальна консолідація в Україні», Європейський фонд освіти (ETF), Шведсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні», Швейцарсько-український проект «Підтримка реформи децентралізації» (DESPRO), Програма ЄС «U-LEAD з Європою», Проект GIZ «Інтегрований розвиток міст в Україні», Швейцарсько-український проект «Розвиток органічного ринку в Україні» FIBL, Офіс ОБСЄ, UNICEF, Світовий Банк.

Проекти міжнародної технічної допомоги, які Асоціація міст України впроваджувала у 2018 році:

«Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС) за фінансової підтримки Агентства США з міжнародного розвитку

«Партнерство для розвитку міст ПРОМІС» (ПРОМІС) спільно з Федерацією канадських муніципалітетів за підтримки Уряду Канади

«Партисипативна демократія та обґрунтовані рішення на місцевому рівні в Україні» спільно з Норвезькою асоціацією місцевих та регіональних влад за підтримки Міністерства закордонних справ Норвегії

«Сприяння стратегічному розвитку територіальних громад малих міст» спільно з Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ), який фінансується Урядом Федеративної Республіки Німеччини і Європейським Союзом

Асоціація міст України дякує міжнародним партнерам за співпрацю та підтримку діяльності, спрямовану на поглиблення демократії, впровадження реформ та розвиток українських громад.

ФУТБОЛ: 10 РОКІВ ЗБІРНІЙ КОМАНДІ УКРАЇНСЬКИХ МЕРІВ

У 2008 році Асоціація міст України ініціювала створення футбольної команди українських мерів та її участь у європейських турнірах, а також усі ці роки підтримує команду та сприяє організації футбольних матчів як в Україні, так і за її межами.

У 2018 році в Обухові (Київська область) відбувся «Матч дружби» між футбольною командою українських мерів 2018 року (нинішнього складу) та командою мерів 2008 року. Цей матч був присвячений 10-річчю створення збірної команди міських голів. Також перед грою мери вшанували пам'ять Володимира Мельника - Обухівського міського голови у 1998-2011 роках, який трагічно загинув. «Матч дружби» завершився рахунком 3:2 на користь команди мерів 2008 року.

З 2008 року збірна команда українських мерів бере участь у Чемпіонатах Європи з футболу серед команд міських голів.

◆ I Чемпіонат Європи з футболу серед команд мерів відбувся у 2008 році у місті Зальцбург (Австрія). Тоді збірна команда українських мерів посіла третє місце з-поміж 9 команд переважно центрально-європейських країн.

◆ Команда АМУ брала участь в II Чемпіонаті Європи з футболу серед команд мерів, що пройшов у 2012 року в міста Тихи (Польща). У змаганнях брали участь команди представників місцевого самоврядування України, Польщі, Італії, Словаччини, Словенії, Південного Тиролю, Німеччини, Австрії та Чехії. Збірна України тоді потрапила у фінальну частину престижного турніру.

◆ III Чемпіонат Європи з футболу серед міських голів у 2016 році приймало місто Угерське Градіше (Чехія). Українська збірна посіла 4 місце серед команд з 12 країн Європи: Словаччини, Чехії, Хорватії, Польщі, України, Словенії, Італії, Німеччини, Південного Тиролю та Австрії.

◆ IV Чемпіонат Європи з футболу серед міських голів відбудеться у Словаччині у 2020 році. Українська команда готується до участі.

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, 04053
тел. 044 486 2812, 486 2841
www.auc.org.ua
info@auc.org.ua

Підписано до друку 28.01.2019 р.

